

**POSÍLENÍ INKLUZIVNÍHO ZDRAVÉHO ŽIVOTNÍHO STYLU OSOB
SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM PROSTŘEDNICTVÍM
POHYBOVÉ AKTIVITY.**

ID projektu **22320184**

Brno, 2025

Projekt je spolufinancován vládami České republiky, Maďarska, Polska a Slovenska prostřednictvím visehradských grantů z Mezinárodního visehradského fondu. Posláním fondu je podporovat myšlenky udržitelné regionální spolupráce ve střední Evropě.

Posílení inkluzivního zdravého životního stylu osob se zdravotním postižením prostřednictvím pohybové aktivity

Autoři:

Válková Hana, Kocůrek Vojtěch, Sližik Miroslav, Szulc Adam, Niespodziński Bartłomiej a Tamás Kertész

Vydal:

Emilova vzdělávací, z.ú.

Malinovského náměstí 603/4, Brno-město, 602 00 Brno

Formát:

Online odborná monografie

Vydání:

1

Stránky:

46

Přílohy:

11

Práva prof. PhDr. Hana Válková, CSc., Mgr. Vojtěch Kocůrek, doc. Mgr. PhDr. Miroslava Sližíka, Ph.D., Dr. Adama Szulce, Dr. Bartłomieje Niespodzińskiego a Dr. Tamáse Kertésze, Ph.D. na označení autorů edičního materiálu a autorů jednotlivých kapitol.

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této knihy nesmí být přetištěna, reprodukována nebo použita v jakékoli formě nebo jakýmkoli elektronickými, mechanickými nebo jinými prostředky, známými v současnosti nebo vynalezenými v budoucnosti, včetně fotokopíí a záznamů, nebo v jakémkoli systému pro ukládání nebo vyhledávání informací, bez písemného souhlasu vydavatelů.

Brno 2025

(©) 2025 Emilova vzdělávací, z.ú.

Posílení inkluzivního zdravého životního stylu osob se zdravotním postižením prostřednictvím pohybové aktivity

ID 22320184

1.10. 2023–31.3. 2025

Identifikace projektu

ŽADATEL:

Emilova vzdělávací, z.ú., Brno, Česká republika

Prof. PhDr. Hana Válková, CSc.

Mgr. Vojtěch Kocůrek

PARTNER 1:

Univerzita Kazimierza Wielkiego v Bydhošti, Polsko

Fakulta zdravotnických věd a tělesné výchovy

Dr. Adam Szulc

Dr. Bartłomiej Niespodziński

PARTNER 2:

Széchenyi István University of Győr, Maďarsko

Fakulta zdraví a sportovních věd

Dr. Tamás Kertész, Ph.D.

PARTNER 3:

Matej Bel Banskobystrická univerzita, Slovensko

Fakulta sportovních věd a zdraví

Doc. Mgr. PhDr. Miroslav Sližik, Ph.D.

OBSAH

1. Anotace projektu	2
1.1. Cíl	
1.2. Účel příručky	
2. Popis prostředí partnerů: období před vstupem do projektu	3
2.1. Prostředí Brna	
2.2. Bydhošťské prostředí	
2.3. Prostředí Györu	
2.4. Prostředí Banské Bystrice	
3. Charakteristika účastníků	20
3.1. Charakteristika sportovců	
3.2. Charakteristika doprovázejících osob	
4. Osobní vnímání workshopu	26
4.1. Workshop v Györu	
4.2. Workshop v Bydhošti	
4.3. Workshop v Banské Bystrici	
4.4. Brněnská konference	
5. Závěr	37
Seznam příloh	46

1. Anotace projektu

1.1. Cíl projektu

Cílem projektu (zkratka projektu je EMPIH), podpořeného Visegrádským fondem, bylo sestavení metodiky zaměřené na zdravotní prevenci prostřednictvím pohybových aktivit ve volném čase. Součástí projektu byly workshopy zaměřené na analýzu situace v jednotlivých zemích v konkrétních oblastech. Na základě zjištěných poznatků je cílem sestavená příručka, která bude sloužit jako metodický rámec pro rozvoj pohybových aktivit a sportu pro děti a mládež s různým zdravotním postižením. Protože přístup do oblasti sportu je pro děti a mládež se zdravotním postižením obtížnější než pro jejich vrstevníky, projekt odhalil hlavní nedostatky této situace a porovnal situaci v partnerských oblastech. Prostředkem k získání dat z reálného terénu byly workshopy se semináři a praktické pohybové a sportovní aktivity.

Základem těchto analýz byly třídní workshopy v geografické oblasti každého z partnerů (Brno, Bydgoszcz, Győr, Banská Bystrica), které sloužily jako podklad a základ příručky.
Viz PŘÍLOHY, letáky 3.

1.2. Účel příručky

Na akademické úrovni jsou diskutovány teoretické a hypotetické ukazatele týkající se běžného podpůrného nebo nedostatečného prostředí. Projekt formuloval jejich existenci či neexistenci v prostředí partnerů projektu, včetně dopadů na inkluzi a zdraví.

Rámcové značky: možnosti finanční podpory, omezená podpora ze strany veřejného sektoru, malá nabídka sportovních aktivit, rozdílné znalosti a informace mezi pracovníky institucí a rodiči, slabé příležitosti v důsledku nedostatku sportovních vedoucích, nedostatečná spolupráce mezi obcemi, místní samosprávou, veřejným sektorem, neziskovými organizacemi nebo soukromou sférou.

Zaměření seminářů proto odpovídalo účelu projektu a sekundárně tématům příručky. Konkrétním záměrem bylo zdůraznit význam lokality partnerů, který je lépe vyjádřen v přílohách než v popisném textu. Partneri byli podporováni univerzitami a městskými a regionálními úřady a jsou zde v průvodci uvedeni pouze pod názvy měst.

2. Popis prostředí partnerů: období před vstupem do projektu

Současný stav prostředí pro účast osob se zdravotním postižením na pohybových aktivitách a sportu vychází z historického kontextu. Projekt se zaměřil na základní informace všech partnerů, podrobněji je popsáno pouze prostředí brněnského žadatele. Zdůrazněny jsou klíčové údaje s dopadem na současnou situaci. Důvodem je skutečnost, že tato oblast byla v 90. letech 20. století a v době vstupu všech těchto zemí do EU v centru vývoje. Z této doby také pochází řada navazujících kontaktů.

Obrázek: Mapa měst projektu na V4
Zdroj: Kocůrek, Vojtěch

2.1. Prostředí Brna

Obrázek 1. Historické pozadí

Oblast, na kterou se zaměřujeme: Oblast nedávné České republiky je tradičně a historicky orientována na vzdělávání a pohybové aktivity osob se zdravotním postižením již od konce 19. století. Zaměřujeme se na geografickou oblast střední a jižní Moravy s velkými městy a univerzitami.

V roce 1993 byla Evropská charta – Sport pro všechny: osoby se zdravotním postižením. Terminologie a obsah oblasti od "speciálního vzdělávání" až po přizpůsobené pohybové aktivity. Univerzitní program CEEPUS z roku 2003 otevřel dveře Visegrádskému fondu a programu Erasmus. Partnerství: Olomouc, Brno, České Budějovice, Banská Bystrica, Wroclaw, Poznaň, Záhřeb.

Obrázek 2. Začlenění do EU

Začlenění těchto zemí do EU znamenalo respektování dané evropské legislativy ve všech kapitolách (sociální, vzdělávací, sportovní), ale všechny měly také možnost samostatného rozvoje v programech Erasmus. Výhodou se staly zkušenosti z programu CEEPUS. Olomoucký přístup nejprve prosadil specializované vzdělávání učitelů v APA, výběrově v mezinárodním kontextu (Erasmus-Mundus), kde byl preferován výzkum. Z běžných studentů absolvovali první magisterský program studenti se zdravotním postižením, kteří prošli specializací APA.

Později se další přístup orientoval na činnost APA Centra se zaměřením na medializaci, nedostatek akademiků a vysokou úroveň časopisu Aplikované Pohybové Aktivity v teorii a praxi. (www.centrum.apa.cz, ISSN 1804-4220 (online)).

Brno zvolilo strategii průřezových témat v každém studijním programu, jako jsou základní informace, znalosti a dovednosti z oblasti výuky či vzdělávání.

Praxe v oboru: speciální pedagogika, APA, sport zdravotně postižených, speciální olympiády, management, výzkum prostřednictvím BC/MA/Ph.D.

Obrázek 3. Brno – širší souvislosti

Síť inkluzivních škol, speciálních škol, center a domovů, ústavů, rezidentů apod. je zřízena v souladu s legislativou EU a národní legislativou, obvykle v lokalitách s více než 5000 obyvateli, ale s různými výsledky. Pozornost je věnována také inkluzi, ale prioritou je inkluze ve školách, rovněž s různými výsledky. Tělesná aktivita a sport (zejména volný čas) jsou stále na okraji pozornosti odpovědných orgánů.

Obrázek 4. Brno – Masarykova univerzita a kontext vysokých škol (www.muni.cz)

Obecná témata (resp. kurzy) zaměřená na oblast "život osob se zdravotním postižením" jsou zařazena na všech 10 fakultách univerzity, a to z různých úhlů pohledu a s různou intenzitou či objemem, především: pedagogické, společenskovědní, filozofické, právnícké, lékařské, přírodovědné a ekonomické. Univerzita je otevřena studentům s různými speciálními potřebami (www.muni.cz).

The logo for MUNI (Masaryk University) consists of the letters M, U, N, and I in a bold, blue, sans-serif font, spaced out horizontally.

Univerzitní středisko Teiresiás slouží jako poradenské a propagační středisko pro vysokoškolské studenty se speciálními potřebami. Dobrá podpora studentů se sluchovým a zrakovým postižením, jako velký doplněk je pozornost věnována fotbalu pro nevidomé, a to i na mezinárodní úrovni. Lékařská fakulta zastrešuje program pro rodiny s Downovým syndromem (klub BLUE), včetně dramatických a pohybových volnočasových aktivit. Mimo Masarykovu univerzitu působí Střední umělecká škola JAMU, která poskytuje unikátní dramaticko-výtvarný program pro studenty se sluchovým postižením

Obrázek 5: Brno - Fakulta sportovních studií (www.fsps.muni.cz)

Obecná témata (resp. předměty, kurzy) zaměřené na speciální pedagogiku nebo postižení jsou průřezovým tématem na všech katedrách. Programy učitelství, trenérství, fyzioterapie a sportovní management jsou posíleny o další témata s minimálním zatížením 3 CRP za 1 semestr.

The logo for MUNI SPORT consists of the letters M, U, N, I in the top row and S, P, O, R, T in the bottom row, all in a blue, sans-serif font, spaced out horizontally.

Příklady formátu zahrnují speciální výuku pro učitele tělesné výchovy a trenéry, osobní trénink, rozhodčí a fotbal se zdravotním postižením, sportovní management a dobrovolnictví. Teoretická témata jsou doprovázena praxí v terénu. Mimoškolními kurzy pro české studenty i studenty Erasmu jsou kurzy sebeobrany pro osoby se zdravotním postižením, cvičení pro účastníky DG Alzheimer, para plavání a dobrovolnictví Erasmus pro PA zdravotně postižených. Kromě poměrně velkého množství akreditovaných programů - jeden semestr je speciálně zaměřen pouze na vedení sportovních a pohybových aktivit pro prostředí osob s různým handicapem je uzavřen 1 celodenním studijním SO Krajské hry. Díky bakalářským/magisterským/diplomovým pracím s tématem "pohybové aktivity, zdraví a postižení" je možné rozvíjet výzkum a hodnotné vědecké projekty a publikace. První zmínka o managementu ve sportu zdravotně postižených je v publikaci (v českém jazyce): *Nová et al. (2016). Management, marketing a ekonomika sportu. (Kapitola 7. H. Válková: Management v prostředí aplikovaných pohybových aktivit, s. 225-256).*

Obrázek 6: Emilova vzdělávací, z.ú. a veřejnost (www.emilova-vzdelavaci.cz)

Fakulta tělesné výchovy a sportu podepsala memorandum o spolupráci se Speciálními olympiádami a Emilovou sportovní, z. s.; obě organizace jsou neziskové. Výsledkem této spolupráce je i tento projekt. Proč mimo univerzitu – i když někteří jedinci jsou nebo byli členy univerzity?

Prof. Hana Válková je bývalá předsedkyně Českého hnutí speciálních olympiád, vysokoškolská pedagožka (specializace: psychologie sportu, adaptovaná pohybová aktivita) a autorka mnoha publikací o sportu osob se zdravotním postižením. Podílí se na vzdělávacích kurzech zaměřených na dobrovolnictví a management zdravotně orientovaných pohybových aktivit.

Vojtěch Kocůrek vystudoval obor Management sportu s diplomovou prací, rok 2022: Management sportovních aktivit pro osoby s handicapem s důrazem na lidské zdroje, týmovou práci a rozvoj know-how (Emil Open example); v současné době externí učitel oboru Management sportu osob se zdravotním postižením

Proč Emilova vzdělávací, z.ú.? Prostředí mimo univerzitu:

- může být flexibilnější, méně byrokratická, zejména v oblasti účasti na projektech, výzkum založený na důkazech, využívání zkušeností nejen z teorie, ale zejména z praxe, žádný tlak na impaktované vědecké publikace, většinou v angličtině, bezplatné publikování v českých časopisech, dopad na praxi a silné vztahy s veřejností.
- Cíl: orientace na volný čas, včetně vedení akcí/setkání a soutěží v rámci pohybových aktivit a sportu - široké spektrum osob se zdravotním postižením, vysvětlování, popisování principů vedení v kontextu "postižení", sdílení/šíření informací a snaha o změnu postojů a přístupů (cílené skupiny včetně úředníků městských úřadů). Projekty typu *Kam jít - jak na to* (se členy samosprávy, s rodiči apod.).

2.2. Bydhošťské prostředí

Autor: Mgr. Adam Szulc

Syntetická zpráva o realizaci "Místního akčního programu pro osoby se zdravotním postižením na období 2020-2023" Město Bydgoszcz

Obrázek 1: Úvod

Základním právním předpisem upravujícím problematiku rehabilitace osob se zdravotním postižením v Polsku je zákon ze dne 27. srpna 1997 o pracovní a sociální rehabilitaci a zaměstnávání osob se zdravotním postižením (Sbírka zákonů 2021.573, konsolidované znění, ve znění pozdějších předpisů).

V § 35a odst. 1 bod 1 výše uvedeného zákona se uvádí, že "mezi úkoly kraje patří vypracovávat a realizovat v souladu s krajskou strategií řešení sociálních problémů krajské akční programy pro osoby se zdravotním postižením v oblasti sociální rehabilitace, pracovní rehabilitace a zaměstnanosti a respektovat práva osob se zdravotním postižením."

Zákonodárce uvádí i další úkoly okresu, jako např.:

- přijímání opatření zaměřených na omezení dopadů zdravotního postižení,
- spolupráce s nevládními organizacemi pracujícími pro zdravotně postižené v oblasti sociální a pracovní rehabilitace těchto osob,
- spolufinancování účasti osob se zdravotním postižením a jejich opatrovníků na rehabilitačních kurzech,
- spolufinancování sportu, kultury, rekreace a cestovního ruchu pro osoby se zdravotním postižením,
- spolufinancování dodávek rehabilitačního vybavení, ortopedických pomůcek a přístrojů,
- spolufinancování odstraňování architektonických, komunikačních a technických bariér a v souvislosti s individuálními potřebami těchto osob,
- podpora zaměstnanosti a profesní činnosti osob se zdravotním postižením.

Výše uvedené aktivity jsou zahrnuty v *Akčním programu místní samosprávy pro zdravotně postižené na období 2020-2023, který byl přijat usnesením Rady města Bydhošť č. XIX/460/19 ze dne 18. prosince 2019.* Strategickým cílem výše uvedených programů bylo zlepšení sociálních a profesních podmínek života zdravotně postižených obyvatel *města Bydhošť*. Město Bydhošť vyčlenilo na sportování osob se zdravotním postižením v roce 2024 částku 90 000 PLN (cca 24 000 EUR). Hlavními příjemci finanční podpory jsou:

- Sportovní klub pro nevidomé Łuczniczka - 35 000 PLN
- Sportovní klub Braillova písma - 22 000 PLN
- Start Bydhošťské sportovní a rehabilitační sdružení pro zdravotně postižené - 21 000 PLN
- Integrační sportovní klub v Bydhošti - 10 000 PLN

Úplná zpráva o aktivitách v oblasti tělesné aktivity a sportu pro osoby se zdravotním postižením za rok 2024 bude připravena na začátku roku 2025, proto uvádíme vybrané prvky závěrečné zprávy za rok 2023.

Obrázek 2: Vzdělávání

Město Bydgoszcz je řídicím orgánem pro 14 různých typů speciálních zařízení se speciálními odděleními, kde v roce 2023 studovalo 763 studentů. Patří mezi ně např.:

- 1) Speciální vzdělávací a výchovné centrum č. 3 pro mentálně postižené děti a mládež na ulici Graniczna 12, kde se vzdělávalo 206 žáků, z toho 24 žáků v rehabilitačních a výchovných třídách pro hluboce postižené, a v:
 - *Speciální základní škola č. 51 - 114 žáků,*
 - *Předškolní oddělení - 7 dětí,*
 - *Škola pro přípravu na zaměstnání č. 3 - 61 studentů.*

Kromě toho má středisko internátní školu, kde pobývalo v průměru 50 žáků. *Škola pro přípravu na zaměstnání* je určena žákům se středně těžkým nebo těžkým mentálním postižením. Připravuje mladé lidi na plnění různých sociálních rolí a podle jejich vývojových možností na samostatný a aktivní život v dospělosti. Výše uvedený vzdělávací systém neposkytuje odbornou kvalifikaci. Realizuje se v těchto oblastech:

zahradnictví, truhlářství, domácí hospodářství, kancelářské práce, prvky floristiky a výroba dekorativních a upomínkových předmětů.

2. *Školní komplex č. 29* na ulici Słoneczna 26, jehož součástí je mimo jiné hromadná škola se speciálními odděleními a centrum pro děti a mládež s autismem. Vzdělávalo se zde 35 žáků se zdravotním postižením, mj. v:

- *Rehabilitační a vzdělávací centrum pro děti a mládež s autismem - 21 studentů,*
- *Mateřská škola č. 31–12 dětí,*
- *ZŠ 13. května se speciálním a integračním oddělením – speciální oddělení - 17 žáků.*

3. *Komplex speciálních škol č. 30* na ulici Jesionowa 3a, vzdělával 171 studentů, z toho v rehabilitačních a vzdělávacích třídách pro hluboce postižené - 10 studentů a v:

- *1. základní škola speciální - 110 žáků,*
- *Oddělení mateřské školy - 21 dětí,*
- *Škola pro zaměstnání č. 1–30 studentů.*

Ve škole připravující na práci (neposkytující odbornou kvalifikaci) se poskytovalo vzdělání v těchto oborech: zahradnické práce, krejčovství, stravování, kancelářské práce, úklidové práce a výroba dekorativních předmětů.

4. *Komplex speciálních škol č. 31* na ulici Fordońska 17 poskytoval péči 173 studentům, z toho:

- *23. základní škola speciální - 146 žáků,*
- *Škola připravující se na práci č. 2–27 studentů.*

Ve škole připravující na práci (neposkytující odbornou kvalifikaci): vzdělávání probíhalo v těchto profilech: zahradnictví, krejčovství, stravování (cukrář, kuchař), umělecké řemeslo, kancelářské práce.

5. *Komplex škol č. 7* na ulici Waryńskiego 1, který zahrnuje běžnou školu se speciálními třídami a školu pro sluchově postižené žáky. Ve škole studovalo 29 zdravotně postižených žáků, mj:

- *Střední všeobecně vzdělávací škola č. 17 pro sluchově postižené - 10 studentů,*
- *ZŠ 48 se speciálním a sportovním oddělením – speciální oddělení - 19 žáků.*

6. *Odborné učiliště 1. stupně č. 6 speciální* na ulici Grunwaldzka 41, studovalo zde 96 žáků. Škola nabízí vzdělání v těchto profesích: zahradník, montážní a dokončovací dělník ve stavebnictví, cukrář, kuchař, pomocník v hotelových službách, automechanik.

7. *Základní škola č. 55 sociálně nepřizpůsobivé žáky a žáky s poruchami chování*, která je součástí Bydhošťského výchovně-vzdělávacího komplexu, na ulici Traugutta 5, kde studovalo 38 sociálně nepřizpůsobivých žáků a žáků s poruchami chování.

Obrázek 3: Bydhošťské vzdělávací granty

Bydhošťské vzdělávací granty jsou formou finanční podpory nejlepších vzdělávacích a kulturních iniciativ, které se vyznačují inovací, novostí a originalitou, realizovaných školami a vzdělávacími institucemi, jejichž řídicím orgánem je město Bydhošť. Jsou určeny na realizaci nadstandardních vzdělávacích a animačních projektů určených dětem a mládeži, které mají vědecký, umělecký, rekreační a integrační charakter.

- "Smysl má jen tanec." - III. vojvodská přehlídka tanečních forem pro děti a mládež se speciálními vzdělávacími potřebami - 2 100 PLN (pořadatel: Školní komplex č. 30),
- "Szkoła na sportowo" - meziškolní turnaje a rekreační a sportovní soutěže - 2 750 PLN (pořadatel: Školní komplex č. 30).

Obrázek 4: Sport, rekreace a kultura

V roce 2023 uzavřelo Městské centrum sociální péče 33 smluv s nevládními organizacemi a vyplatilo finanční prostředky v celkové výši 244 760 PLN. Přímý prospěch z poskytnuté podpory mělo 1 628 účastníků.

V rámci prevence prohlubování míry zdravotního postižení a sociální izolace zdravotně postižených osob, v rámci otevřené soutěže nabídek a tzv. nesoutěžního režimu v souladu se zákonem ze dne 24. dubna 2003 o veřejně prospěšných činnostech a dobrovolnictví, poskytl *Úřad zdravotnictví a sociální politiky Městského úřadu v Bydhošti* finanční podporu nevládním organizacím na realizaci úkolů v oblasti sociální rehabilitace a integrace nemocných a zdravotně postižených osob. Z rozpočtu města byla na tento účel v roce 2023 vyčleněna částka 205 003,76 PLN. Ve výše uvedeném rozsahu bylo realizováno 18 úkolů a činnostmi byla pokryta skupina 962 osob.

V rámci otevřených výběrových řízení provedených podle zákona ze dne 24. dubna 2003 o veřejně prospěšných činnostech a dobrovolnictví v roce 2023 město Bydhošť vyčlenilo částku 96 044,43 PLN na podporu realizace následujících aktivit:

- 1) Sportovní přípravu nevidomých a slabozrakých sportovců provádí *Pomořansko – kujavský klub tělesné kultury, sport a turistika pro nevidomé a slabozraké "Łuczniczka"*.

Na tento účel byla vyčleněna částka 40 831 PLN; školení probíhala v následujících oborech:

Šachy, dáma na 100 polí, sportovní bridž, atletika, běh na lyžích, biatlon, triatlon, nordic walking, klasické kuželky, bowling, showdown (stolní tenis pro nevidomé), sportovní střelba, tandemová cyklistika.

- 2) Školení sportovních oddílů pro zdravotně postižené provádí *Sdružení sportu a rehabilitace zdravotně postižených "Start Bydgoszcz"*.

Byla poskytnuta podpora ve výši 19 534 PLN; školení proběhlo v těchto sportech:

Atletika, sportovní střelba, boccia, plavání, stolní tenis, sportovní šachy, vzpírání, rybolov.

Dále byla částka 6 210,48 PLN použita na spolufinancování organizace a průběhu následujících sportovních akcí v Bydhošti pro zdravotně postižené, které pořádalo *Sdružení sportu a rehabilitace zdravotně postižených "Start Bydgoszcz"*:

- Mistrovství Polska zdravotně postižených ve sportovní střelbě – částka 4 210,48 PLN;
- Finále mistrovství Polska v goalballu – částka 2 000 PLN.

3) Sportovní příprava sportovců ve sportovním klubu Braille Bydgoszcz - "*Sport jako cesta k životnímu úspěchu*"

Podpora ve výši 19 351,95 PLN byla poskytnuta na výcvik osob se zdravotním postižením ve dvou oddílech, a to v tandemové cyklistice a v oddíle zimních sportů – běhu na lyžích a biatlonu.

4) Sportovní trénink osob se zdravotním postižením prováděný *Integračním sportovním klubem "Bydgoszcz"*.

Byla poskytnuta podpora ve výši 10 117 PLN; školení probíhala v těchto disciplínách: boccia, atletika, plavání a sportovní šachy.

Obrázek 5: Sportovní centrum Bydgoszcz

Bydhošťské sportovní centrum (BSC) podporuje sportování osob se zdravotním postižením prostřednictvím spolupráce se sportovními kluby, mezi něž patří především sdružení *Start Bydgoszcz*.

V roce 2023 se v zařízeních spravovaných BSC konaly následující akce:

- Šachové mistrovství Polska zdravotně postižených,
- XX Národní turnaj v sedmičkovém fotbale,
- XIII. národní soutěž v silovém trojboji,
- XIII. národní kanoistická regata speciálních olympiád.

Obrázek 6: Tematické studie týkající se situace osob se zdravotním postižením v Kujavsko-Pomořanském vojvodství

- Informace o realizaci Místního akčního programu pro osoby se zdravotním postižením na období 2020-2023 od roku 2021,
- Informace o realizaci Akčního programu místní samosprávy pro osoby se zdravotním postižením na období 2020-2023 od roku 2023,
- Analýza všech právních řešení v oblasti podpory osob se zdravotním postižením, včetně analýzy právních aktů z hlediska Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením - 2022,
- Strategie pro osoby se zdravotním postižením 2020-2030 - 2019,
- Návrh zákona o vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením - 2010,
- Statistické údaje Provinčního týmu pro posuzování zdravotního postižení 2007-2023,
- Porucha hraní internetových her – charakteristika a prevalence tohoto jevu a jeho psychologické koreláty mezi žáky základních a středních škol v Kujavsko-Pomořanském a Varmijsko-mazurském vojvodství - 2018,
- Zpráva o užívání alkoholu a drog školní mládeží - 2019,
- Zdravotní péče v Kujavsko-pomořanském vojvodství v roce 2020.

Obrázek 7: Činnost speciálních škol v Bydhošti v roce 2024

Školy pro děti se zdravotním postižením v Bydhošti realizovaly následující sportovní aktivity:

7.1. Školní komplex č. 31 v Bydhošti, ulice Fordońska 17

- *Klub speciálních olympiád "Naprzód"*: stolní tenis, florbal, boccia, bowling, plavání, fotbal.
- Sportovní události:
 - 15.02.2024 Meziškolní turnaj ve stolním tenise. Počet účastníků: Počet účastníků: 12, středně těžké postižení,
 - 06.03.2024 Provinční soutěž "Herkules". Počet účastníků: Počet účastníků: 15, středně těžké postižení,
 - 16.04.2024 Školní turnaj "BOCCE". Počet účastníků: Počet účastníků: 30, středně těžké postižení,
 - 11.05.2024 I Národní terénní soutěž. Počet účastníků: Počet účastníků: 32, středně těžké postižení.
- Mimoškolní fotbalové třídy. Počet účastníků: Počet účastníků: 16, středně těžké postižení.

7.2. Školní komplex č. 30 v Bydhošti, ulice Jesionowa 3A

- *Klub speciálních olympiád "Pod Jesionem"*: badminton, bocce, bowling, fotbal, plavání, stolní tenis, atletika.
- Sportovní události: "Setkání s basketbalisty "Basket 25",

7.3. Odborné učiliště 1. stupně č. 6 speciální, ulice Grunwaldzka 41

- Sportovní události: "Bydgoszcz zdravá, bez závislostí", turnaj v hrách (dáma, ringo)
 - 03.06.2024 Nápravná a kompenzační cvičení s prvky sportovních her, počet účastníků: 9; lehké mentální postižení, autismus.
 - 12.10.2024 Nápravná a kompenzační gymnastika s prvky sportovních her, počet účastníků: 10; lehké mentální postižení, autismus.
 - 12.10.2024 Týmové hry jsou dobré pro všechno, počet účastníků: 8; lehké mentální postižení, autismus.
- Žádné mimoškolní sportovní aktivity.

7.4. Speciální vzdělávací a pečovatelské centrum č. 3 v Bydhošti, ulice Graniczna 12

- *Klub speciálních olympiád "The Same"*: bocce, tenis, stolní tenis, basketbal, bruslení, gymnastika, tenis,
- Sportovní události: "Běžci z Graniczna", "Každý je důležitý", program "Mladí sportovci", program PFRON "Dej mi šanci!". - 60 osob s mentálním postižením.
- Mimoškolní sportovní aktivity:
 - gymnastika s neobvyklým vybavením: 8 osob,
 - fotbal: 8 lidí,
 - basketbal: 8 osob,
 - aktivní návrat do školy – obecné rozvojové aktivity - 8 osob.

- Škola má polské zástupce ve speciálních olympiádách: běh: 8 osob, badminton: 8 osob.

7.5. Kujavsko-pomořanské speciální vzdělávací a výchovné centrum č. 1 pro děti a mládež se ztrátou zraku a slepotou pojmenované po L. Braillovi v Bydhošti, ul. Krasińského 1

- Program "Aktivita se počítá" 2024: biatlon, běh na lyžích, plavání, tandemová kola, atletika, kolečkové lyže, nordic walking, střelba, stolní tenis pro nevidomé.
- *Tenisová akademie pro slabozraké a nevidomé Nadace "Vidíme jinak"* (tenis pro nevidomé): 4 hráči (2 studenti, 2 absolventi).

7.6. Školní komplex č. 7 ul. Waryńskiego 1

- Financování, mimo jiné: Sdružení pro pomoc dětem a mládeži s poruchou sluchu "Srdce slyší srdce"
 - 17.10.2024 - "SPORTOVNÍ OLYMPIÁDA", počet účastníků - 30, porucha sluchu.
- Žádné mimoškolní sportovní aktivity.

Obrázek 8: Stručné informace o situaci osob se zdravotním postižením v Kujavsko-Pomořanském vojvodství

Amsterodamská smlouva, která vstoupila v platnost v roce 1999, výrazně rozšířila rozsah iniciativ, které Unie podniká ve prospěch osob se zdravotním postižením. Hlavním cílem strategie Unie bylo vytvořit společnost otevřenou a přístupnou všem. Vstup Polska do Evropské unie 1. května 2004 znamenal, že osoby se zdravotním postižením mohou očekávat prospěšné změny v oblasti rehabilitace, včetně přizpůsobení polské sociální politiky standardům a zásadám EU, zejména programu Společenství pro boj proti sociálnímu vyloučení v oblasti zdravotní péče, práce, vzdělávání atd. Za účelem uspokojení potřeb osob se zdravotním postižením a přizpůsobení polské sociální politiky právu EU byl pro Kujavsko-Pomořanské vojvodství vypracován "Vojvodský program vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením a potírání jejich sociálního vyloučení a pomoci při realizaci úkolů v oblasti zaměstnávání osob se zdravotním postižením".

Vypracování provinčního programu je rovněž vyžadováno článkem 35 odst. 1 bod 1 zákona o pracovní a sociální rehabilitaci a zaměstnávání osob se zdravotním postižením (Sbírka zákonů 123, položka 776, ve znění pozdějších předpisů), který stanoví úkoly provinční vlády. Základním předpokladem programu je vyrovnávání příležitostí osob se zdravotním postižením a umožnění jejich plného rozvoje v sociální a profesní sféře. Zohledňuje názor, že zdravotní postižení není jen důsledkem tělesného zranění nebo nemoci, ale také důsledkem sociálních, ekonomických a fyzických bariér; s nimiž se postižený člověk setkává ve svém prostředí. Není to osoba se zdravotním postižením, kdo se musí přizpůsobit prostředí, ale prostředí by mělo být přizpůsobeno potřebám osoby se zdravotním postižením.

V roce 2005 Rada Kujavsko-pomořského vojvodství přijala *Vojvodský program vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením, boj proti jejich sociálnímu vyloučení a pomoc při realizaci úkolů v oblasti zaměstnávání osob se zdravotním postižením*.

Projekt konstatoval, že v roce 1998 žilo v Kujavsko-pomorském vojvodství 136 588 osob se zdravotním postižením, tj. 6,5 % z celkového počtu obyvatel, a v roce 2002 se tento počet zvýšil na 303 300 osob, tj. 14,7 % z celkového počtu obyvatel. Struktura vzdělanostní úrovně zdravotně postižených osob v roce 2004 ukázala, že 3,8 % zdravotně postižených obyvatel mělo vysokoškolské vzdělání, 21,7 % středoškolské a nástavbové vzdělání, 25,3 % základní odborné vzdělání, 43,1 % ukončené základní vzdělání, 6,0 % neukončené základní vzdělání a žádné školní vzdělání. Mezi zdravotně postiženými obyvateli měst bylo výrazně vyšší procento osob s vysokoškolským vzděláním než mezi zdravotně postiženými obyvateli venkova (5,6 % oproti 1,1 %), stejně jako se středoškolským a postsekundárním vzděláním (29,3 % oproti 9,7 %) a základním a odborným vzděláním (27,4 % oproti 22,0 %). Naopak na venkově byl vyšší podíl osob s dokončeným základním vzděláním (57,5 % a 33,9 %) a s nedokončeným základním vzděláním a bez vzdělání (9,6 % a 3,6 %). Nízká úroveň vzdělání byla důsledkem architektonických bariér ve školách a na univerzitách, komunikačních a psychologických bariér, problémů spojených s dopravou do místa studia a nedostatkem rehabilitačního vybavení a učebních pomůcek. Bylo zaznamenáno, že důsledkem výuky ve specializovaných zařízeních je izolace osob se zdravotním postižením, což znamená sociální vyloučení. Proto je důležité zapojit děti se zdravotním postižením do všeobecného vzdělávání již od nejútlejšího věku, aby mohly společně se svými vrstevníky rozvíjet své sociální a profesní dovednosti potřebné v každodenním životě a na trhu práce.

V Kujavsko-pomořském vojvodství fungují psychologické a pedagogické poradny ve všech okresních městech. Poskytují mimo jiné poradenství pro mládež a rodiny, poskytují pomoc postiženým dětem a mládeži, umožňují včasnou diagnostiku a rehabilitaci, poskytují kariérové poradenství a vydávají rozhodnutí o potřebě speciálního vzdělávání. V Kujavsko-pomořanském vojvodství by osoby se zdravotním postižením mohly mít možnost studovat buď ve speciálních školách a ústavech, nebo ve školách s integračními třídami a v běžných školách přizpůsobených potřebám žáků s tělesným postižením. V roce 2004 navštěvovalo speciální školy v Kujavsko-Pomořanském vojvodství 6 598 studentů se zdravotním postižením, což představovalo 1,65 % všech studentů v našem vojvodství. Z toho 5 803 studentů navštěvovalo speciální školy pro studenty s mentálním postižením, což představovalo 1,45 % všech studentů v našem vojvodství. Výrazně méně, 1 112 studentů v Kujavsko-pomořanském vojvodství, navštěvovalo školy s integračními třídami. V roce 2021 přijalo představenstvo Kujavo-Pomořanského vojvodství usnesení o realizaci *Akčního programu pro osoby se zdravotním postižením pro Kujavo-Pomořské vojvodství do roku 2030 - rovné příležitosti 2030+*. Předpoklady programu podporují realizaci ustanovení *Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením*, kterou ratifikoval prezident Polské republiky dne 6. září 2012 a jejíž realizace přispěla ke zlepšení situace osob se zdravotním postižením tím, že jim umožnila skutečně využívat všechna lidská práva a základní svobody na rovnoprávném základě s ostatními, včetně nezávislého pohybu a samostatného bydlení, přístupu ke zdravotní péči, vzdělávání, informacím a komunikaci, zajištění vhodných životních podmínek a aktivní účasti na společenském životě a profesní činnosti. Program stanoví základní oblasti činnosti, tj. rovnost, dostupnost, nezávislost, vzdělávání a odborná příprava, práce a zaměstnání, zdraví, sociální ochrana, jakož i účast na životě a užívání občanských práv (ochrana občanských práv). V roce 2021 bylo v Kujavsko-pomořanském vojvodství 165 216 osob s osvědčením o zdravotním postižení, z toho 12 909 dětí. V roce 2024 činil počet osob s osvědčením o zdravotním postižení 190 384 osob, z toho 13 568 dětí (4 938 dívek a 8 630 chlapců). Příčiny zdravotního postižení u dětí - do 16 let v Kujavo-Pomořanském vojvodství: V tomto případě se jednalo o: 01-U

mentální retardace (442-ženy; 828-chlapci), 02-P duševní choroby (280-F; 793-M), 03-L poruchy sluchu (561-F; 898-M), 04-O oční choroby (375-F; 475-M), 05-R nemoci pohybového ústrojí (885-F; 985-M), 06-E epilepsie (369-F; 416-M), 07-S nemoci oběhové soustavy (904-F; 1412-M), 08-T nemoci trávicí soustavy (159-F; 178-M), 09-M nemoci močové a pohlavní soustavy (176-F; 284-M), 10-N neurologické nemoci (860-F; 1142-M), 11-I ostatní včetně infekčních nemocí, nemocí endokrinních orgánů, např. diabetes (987-F; 1018-M), 12-C pervazivní vývojové poruchy (autismus, Asperger) - (817-F; 2975-M).

V letech 2020-2023 realizovala Univerzita Kazimierza Wielkiego v Bydhošti projekt Národního centra pro výzkum a vývoj s názvem *Univerzita rovných příležitostí*.

Projekt byl realizován ve spolupráci se Sdružením zdravotně postižených studentů univerzity, Polským svazem nevidomých, Polským svazem neslyšících a Nadací pro zdravotně postižené. V letech 2025-2028 pokračuje projekt *Univerzita rovných příležitostí II* pro osoby se specifickými potřebami. Univerzita Kazimierza Wielkiego v Bydhošti je lídrem mezi univerzitami v Polsku v rámci aktivit zaměřených na podporu studentů se speciálními potřebami.

2.3 Prostředí Györu

Autor: Mgr. Dr. Tamás Kertész, Ph.D.

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA SZÉCHENYIHO UNIVERZITY

Obrázek 1: Úvod

Univerzita Széchenyi István je hrdá na to, že je uznávána za svou odbornou práci, vzdělávání, vědecký výzkum a společenskou odpovědnost.

Studenti, kteří zde studují, se stanou nejen inženýry, učiteli technických oborů, IT specialisty, právníky, ekonomy, hudebníky, zdravotníky a sociálními pracovníky, ale také intelektuály této země a regionu, kteří mají také společenskou odpovědnost.

Jsme přední univerzitou v západním Maďarsku s 9 aktivními fakultami. Počet našich studentů dosahuje 15 000.

Členové **Výboru pro rovné příležitosti studentů se speciálními potřebami** pomáhají studentům při jejich vysokoškolském studiu:

Dyslexie, dysgrafie, dyskalkulie, poruchy řeči, osoby s mentálním postižením, sluchovým postižením, zdravotně postižení, zrakově postižení, studenti s autismem nebo poruchou autistického spektra.

Akademický rok	Počet studentů se speciálními potřebami
2023/2024	41
2022/2023	45
2021/2022	31
2020/2021	26
2019/2020	78

Obrázek 2: Vybavení pro studenty se speciálními potřebami, informační komunikační nástroje

1) Podpora studia

Registrovaní studenti mohou získat různé slevy na zkoušky, testy a případně osvobození od jazykových zkoušek, což zajišťuje rovné příležitosti ve vzdělávání.

○ **Příspěvek na bydlení**

Studenti ze znevýhodněného prostředí mají nárok na podporu na bydlení.

○ **Pro studenty se zdravotním postižením:**

Bezbariérový pokoj ve společném pokoji

V multifunkční budově je k dispozici 6 bezbariérových pokojů.

○ **Budovy s bezbariérovým přístupem a výtahy**

Budovy kampusu (University Square 1.): , Inno-Share, Management Campus, Studijní budovy A, B, C, D, New Knowledge Space, Sportovní hala Győr City University, Multifunkční budova K1., K0.

Externí fakulty:

János Apáczai Csere János Fakulta pedagogiky, humanitních a sociálních věd (Liszt Ferenc utca 42.) Deák Ferenc Fakulta práva a politických věd (Áldozat u. 12.)

Fakulta zdravotnických a sportovních věd (Szent Imre u. 26-28.) Filozofická fakulta (Gárdonyi Géza utca 10.)

○ **Pro studenty se sluchovým postižením:**

Tlumočnick

Na požádání mohou pracovníci SINOSZ poskytnout pomoc neslyšícím a nedoslýchavým studentům.

○ **Pro studenty se sluchovým postižením: *Mobilní indukční zesilovač***

K dispozici jsou čtyři mobilní indukční zesilovače typu ITS-100SET. Jednotka přenáší zvuk přes vysílací jednotku, kterou nosí instruktor, a přijímací jednotku, kterou nosí osoba se sluchadly, do jejích sluchadel. Přístroje jsou k dispozici na k trvalému zapůjčení po celou dobu studia v Univerzitním centru informačních technologií po dohodě s institucionálním koordinátorem rovných příležitostí.

- **Pro zrakově postižené studenty:**

Čtecí stroj

V Univerzitní knihovně a archivu jsou ve 2. patře v boxu pro média 2 čtecí stroje.

Obrázek 3: Role autora

Pracuji na Fakultě zdravotnických a sportovních věd na Széchenyiho univerzitě. Jako delegátka univerzity zastupuji sport osob se zdravotním postižením v městské sportovní radě. Kromě toho jako předsedkyně DSE EMBERSÉG zajišťujeme pravidelné a řízené pohybové aktivity pro žáky základních a středních škol s poruchami učení. Právě tato síť kontaktů mi umožnila volný pohyb v rámci celého projektu. Ať už se na něj díváme z úrovně univerzity, města nebo sdružení.

Naše partnerské instituce byly snadno dostupné, protože s většinou z nich pravidelně spolupracujeme. Známe a respektujeme práci ostatních.

Město Győr vyčleňuje 10 000 eur ročně na sportovní aktivity pro osoby se zdravotním postižením. Széchenyiho univerzita obvykle získává prostřednictvím výběrových řízení přibližně 20 % této částky. EMBERSÉG DSE koordinuje inkluzivní programy, které mají především rekreační charakter a pomáhají formovat postoje vysokoškolských studentů.

- Sportovní rada města zahrnuje i sport pro osoby se zdravotním postižením.
- Město mělo také komisaře pro zdravotně postižené a velvyslance parasportu.
- Počet inkluzivních sportovních programů, do kterých jsme aktivně zapojeni, roste.
 - Charitativní běh,
 - Běh pro rovné příležitosti,
 - Pohyb pro všechny! - Adaptovaný sportovní den DO 60,
 - Maďarský para sportovní den

Na tyto akce se snažíme zvát média.

Obrázek 4: Obtíže při identifikaci na úrovni města

- V městské společnosti je k dispozici jen málo informací.
- Nedostatek prostředků na úrovni města ~ 10 000 eur - sport pro osoby se zdravotním postižením.
- Žádné znalosti pro přístup k němu.
- Zbytečná konkurence mezi nevládními organizacemi.
- Soudržná akce - větší základna a síla obhajoby.
- 10 % populace je zdravotně postižených; MŮŽEME PODNIKAT.
- NEDOSTATEK ODBORNÍKŮ.

Obrázek 5: Výstupy/přínosy projektu

- Otevřel se nám nový rozměr: mohli jsme se dostat na mezinárodní úroveň.
- To bylo velmi motivující jak pro organizátory, tak pro účastníky.
- Na semináře se těšili i moji kolegové.
- Naučili jsme se spoustu nových věcí, lidských i metodických, za což jsme vděční.
- Máme zkušenost, že naši partneři se potýkají s podobnými problémy jako my.
- Doufáme, že v budoucnu budeme mít s účastníky společné projekty.

Obrázek 6: Výsledky prvního workshopu

- Podařilo se nám zlepšit ubytovací zařízení v Olympijském sportovním parku.
- Univerzita uznala, že jsme dosáhli mezinárodní úrovně.
- Naše hodnota se zvýšila i v očích médií.
- Výhody hry curling:
 - Dne 26. listopadu pořádáme pro žáky našich základních a středních škol turnaj v curlingu o mistra země.
 - 28.-29. listopadu III. ročník akce Move for All! přizpůsobené DO60 Sportnaon bude přehlídkou inkluzivního sportu: Floor-Curling.

Obrázek 7: Osobní zkušenost autora

Projekt potvrdil, že je třeba se připojit. Rád jsem se dozvěděl o "dobré praxi" z jiných zemí a jiných kulturních okruhů. Potvrdilo se mi, že dostat se z domácího prostředí může mít velký význam pro blaho našich dětí. Obavy z cestování a pobytu mimo domov se ukázaly jako neopodstatněné. Děti a mladí lidé ze čtyř zemí si dobře a rychle vytvořili vztahy. Spolupráce s lidmi s různými specifiky zranitelnosti byla pro mě vzrušující výzvou. Posílilo to mou schopnost kreativity a diferenciaci. A drobné jazykové potíže byly překonány respektem a láskou ke společné věci.

- **Našimi partnery jsou:**
 - Maďarský paralympijský výbor, předseda László Szabó
 - FODISZ, generální ředitel Gábor Topponáry
 - Město Győr, Szabolcs Szeles, náměstek primátora
 - Széchenyi István University, Prof. Dr. Zsolt Szakály Ph.D. Vedoucí katedry sportovních věd
 - Széchenyi István University, Adél Kiviharju-Turi, Centrum jazyků a kultury
 - Okresní knihovna Dr. Pála Kovácse - Dr. Sándor Domonkos Horváth ředitel
 - AUDI ETO HC - Ákos Nagy generální ředitel
 - Győr Project Ltd.
 - GYAC
 - RQ Vízi Élmenypark és Gyógyfürdő
- **Našimi partnerskými školami a institucemi byly:**
 - Arany János EGYMI - Csorna

- Bárczi Gusztáv EGYMI - Győr
 - Gróf Széchenyi István Népfőiskola
 - Éltés Mátyás EGYMI - Mosonmagyaróvár
 - Magyar Műhely Alapítvány AMK - Mezőörs
 - Radó Tibor EGYMI- Győr
- **Měli jsme mediální partnery:**
 - Győr+
 - Kisalföld
 - Origo

2.4. Prostředí Banské Bystrice

Autor: doc. Mgr. PhDr. Miroslav Sližik, Ph.D.

Obrázek 1: Úvod

Fakulta tělesné výchovy, sportu a zdraví se do projektu zapojila jako nově vzniklá fakulta Univerzity Mateja Bela v Banské Bystrici, která i přes svou 67letou tradici v oblasti přípravy odborníků v oblasti sportu z předchozího pracoviště Katedry tělesné výchovy a sportu neměla praktické zkušenosti s realizací mezinárodních projektů zaměřených na osoby s různými formami postižení.

Účast v tomto projektu pro nás představovala velkou výzvu a vnímali jsme ji jako příležitost rozšířit naše kompetence a portfolio zkušeností v oblasti tvorby a realizace pohybových aktivit pro zdravotně postižené. Hlavním řešitelem a odpovědným koordinátorem za FTVŠZ UMB v tomto projektu byl doc. MUDr. Mgr. PhDr. Miroslav Sližik, PhD (sportovní psycholog, odborník na didaktiku soutěží a trenér karate), který měl z minulosti zkušenosti s mezinárodním projektem CEEPUS s podobným zaměřením.

Obrázek 2: Sportovní možnosti v regionu

Prvním úkolem, který jsme v rámci projektu realizovali, byl místní průzkum možností a podmínek pro sportovní aktivity osob s různými formami postižení v Banskobystrickém kraji. Tento průzkum nám přinesl cenné informace a díky němu jsme zjistili, že v našem kraji není mnoho institucí, které by systematicky organizovaly sportovní aktivity pro mládež s různými formami tělesného nebo mentálního postižení.

Jako příklad můžeme uvést, že v okresech Banská Bystrica a Zvolen je pouze jedno státní zdravotnické zařízení, jehož jedním z léčebných prostředků je cvičení a sport, a toto zařízení navštěvují klienti z celého Slovenska. Dále jsou v těchto okresech 2 soukromé

základní školy pro děti se speciálními potřebami a také pouze 2 občanská sdružení, která se věnují sportovním aktivitám pro děti s různými formami znevýhodnění.

Na druhou stranu jsme zjistili, že z pohledu obyvatel regionu je poptávka po těchto zařízeních a službách, které poskytují zdravotně postiženým, poměrně vysoká. V rámci účasti na tomto projektu naše fakulta oslovila ke spolupráci Speciální olympiádu Slovensko (www.specialolympics.sk), se kterou Univerzita Mateja Bela podepsala memorandum o spolupráci.

Díky tomuto projektu se sportovci s mentálním postižením a trenéři Speciálních olympiád Slovensko zúčastnili 3 workshopů v Maďarsku, Polsku a Banské Bystrici. Všichni zúčastnění sportovci a jejich trenéři hodnotili svou účast na workshopech velmi pozitivně a své zkušenosti jako velmi cenné.

Obrázek 3: Nová partnerství

Jedním z přínosů pro naši fakultu, který jednoznačně vyplynul z naší účasti v projektu, byla skutečnost, že jsme v tomto akademickém roce zavedli volitelný předmět pro naše studenty zaměřený na tvorbu pohybových programů pro osoby s tělesným a mentálním postižením, kterého se jako přednášející zúčastní i ředitel Speciálních olympiád. Klíčovým výsledkem tohoto projektu a spolupráce naší fakulty se Speciálními olympiádami Slovensko bylo zařazení nové trenérské specializace "Trenér osob s mentálním postižením" do studijního programu trenérství. Jedná se o unikátní studijní program, který dosud nebyl na Slovensku realizován, a věříme, že díky spolupráci se Speciálními olympiádami Slovensko a zkušenostem z realizace tohoto projektu připravíme kvalitní odborníky v oblasti sportu pro osoby s mentálním postižením.

3. Charakteristika účastníků

Projekt financoval maximálně 4 účastníky/sportovce a 2 doprovodné osoby z každé země a pro každý seminář. Neomezoval složení účastníků podle zdravotního postižení, doporučený věk byl mládež/mládež. Doporučena byla také účast těch, kteří nejsou registrováni v žádném klubu. Totéž platilo i pro doprovázející osoby. Složení všech účastníků zvolili vedoucí partnerů po dohodě v rámci online konzultací. Proto byl ke zjištění motivace k účasti či důvodů neúčasti použit jednoduchý dotazník (viz PŘÍLOHA 2)

Podle mechanického výpočtu se průzkumu mohlo teoreticky zúčastnit 48 sportovců a získat 48 odpovědí. Tento předpoklad se nenaplnil, protože v některých případech nebyl splněn počet 4; v některých případech jeden sportovec absolvoval všechny 3 semináře. Stejný model platil i pro doprovázející osoby. Doprovázející osoby pomáhaly sportovcům s MP při vyplňování dotazníku. Další osoby z řad místních organizátorů a podporovatelů, rodičů nebo žáků se účastnily workshopů. Dotazník se na ně nevztahoval, ani se nezpracovávaly statistiky. Jejich zájem dokumentují fotografie a videozáznamy.

3.1. Charakteristika sportovců

Charakteristiky účastníků se odvíjely od toho, zda cestovali do partnerského města, nebo byli členy domácího týmu. Jejich věk odpovídal pravidlům projektu - mladí lidé, tj. od 15 do cca 22 let. Složení podle GR bylo dáno zaměřením workshopu:

- *Bydhošť*: pohybové aktivity a sporty zaměřené na osoby se zrakovým postižením (bowling, tenis, střelba, show-down, zábavné štafetové týmové hry;
- *Győr*: hry se zaměřováním (stolní, halový curling, curling na ledě), para-hokej;
- *Banská Bystrica*: atletické závody v rámci speciálních olympiád.

Kromě toho se zúčastnili 3 neslyšící sportovci (v různých seminářích) a mládež MP s DS. Genderová vyváženost mezi sportovci nebyla v daných pohybových aktivitách, ale celkově ano. Sportovci pocházeli z měst s více než 50 000 obyvateli, což zajišťovalo dostatečnou nabídku zdravotních a sociálních služeb. To byl i případ účastníků z Györu, kteří žili v místě s necelými 2 000 obyvateli, ale v Základní a střední škole Jednotného ústavu pro vzdělávání žáků se speciálními potřebami. Při tomto ústavu působí Sportovní sdružení studentů humanity. Tento model se jeví jako úspěšný, neboť zde byly poskytovány četné sportovní aktivity (atletika, cyklistika, plavání a mnoho dalších). Také doprovázejícími osobami byli především učitelé této školy. *Jiný model*: sportovec žije v rodině, navštěvuje adekvátní vzdělávací ústav nebo asistované zaměstnání, pohybové aktivity jsou podporovány rodiči v rámci rodinného života, případně je rodič dokonce trenérem skupiny registrované v systému sportu zdravotně postižených (často v rámci SO, do jisté míry i v oblasti sportu neslyšících a para-sportu).

Motivace sportovců pro zařazení do sportu:

"Mám rád sport"; "Mám tam kamarády"; "Rodiče, škola mě v tom podporovali"; "Racionální zdravotní důvody nebo vzhled těla jsou okrajové".

Jako překážky uvedli:

"Vzdálenost a doprava"; "nedostatek klubů obecně nebo sportů, které mě baví"; "finanční potíže v rodině a klubu".

3.2. Charakteristika doprovázejících osob

Základem podkapitoly 3.2 byly e-mailové informace od partnerů. Důležitou informací bylo, jak se stali členy projektu V4 - EMPIH a jak sestavili tým spolupracovníků a delegaci. Jednalo se o doplňující otázku oproti sportovcům.

- **Bydgoszcz**
 - Důvody a faktory určující složení delegace.
 - Složení delegace - podle požadavků projektu:
 - *Adam Szulc, Bartłomiej Niespodziński*: partneři projektu. Oba Univerzita Kazimierza Wielkiego. Zapojení do sportu a pohybových aktivit osob se zdravotním postižením v rámci odborné práce na univerzitě. Zkušenosti s realizací vědeckých a sociálních projektů, před několika lety V4 s dalšími partnery, vědecké zájmy v oblasti sportu osob se zdravotním postižením.
 - *Magdalena Tokarczyk*: opatrovnice školy, aktivní člověk, přítelkyně mladých lidí ve škole. *Katarzyna Bełcikowska*: opatrovník žáků jmenovaný ředitelem školy.
 - Předchozí kontakty se členy delegace: dříve jsme neměli žádný kontakt; kontakt byl navázán kvůli projektu.
 - Hlavní problémy řízení v období složení týmu
 - To vyžadovalo navázání osobních kontaktů se vzdělávacími centry v Bydhošti po změně vedení školy.
 - Nezletilí studenti museli v krátké době získat cestovní pasy.
 - Problémem byly restriktivní předpisy, které studentům umožňovaly vycestovat do zahraničí nikoli organizovaně školou, ale externí organizací.
 - Školy pro osoby se zdravotním postižením byly otevřeny účasti na projektu.
 - Po překonání počátečních potíží se již žádné problémy nevyskytly. Studenti a opatrovníci byli ochotni se projektu zúčastnit, protože se setkali s novými, zajímavými lidmi s různým postižením.
- **Győr**
 - Důvody a faktory určující složení delegace
 - Složení delegace – podle požadavků projektu
 - Složení maďarské delegace se v jednotlivých místech projektu lišilo.
 - Tamás Kertész, odborný asistent na Széchenyi István University, byl stálým účastníkem workshopů jako partner projektu. Působí na katedře sportovní vědy na Fakultě zdravotnictví a tělovýchovy a v posledních letech hraje významnou roli při organizaci a koordinaci sportu pro osoby se zdravotním postižením v Györu. Széchenyiho univerzitu na závěrečné akci zastupoval Norbert Kovács jako facilitátor, kterého se dotklo dění v programu Visegrádského fondu a do brněnského programu se zapojil se záměrem navázat vztah. Těšíme se na další spolupráci a vědecký výzkum se zúčastněnými univerzitami v budoucnu.
 - Workshopy byly vědomě pozvány a cestující tým byl složen z pedagogů z institucí, které byly součástí delegace. Pro kolegy to byla také velká zkušenost s profesní spoluprací. Mohli si také vyzkoušet chování svých žáků ve zcela jiném prostředí, než je obvyklé. Byli zodpovědní za výběr

děti a jejich účast využili jako odměnu a ocenili předchozí komunitní a sportovní úspěchy svých dětí.

- Předchozí kontakty se členy delegace:
 - S maďarskou delegací jsme měli předchozí kontakty, ale se zahraničními partnery jsme se setkali až v souvislosti s projektem. Tamás Kertész je prezidentem EMBERSÉG DSE, župní členské organizace FODISZ. Toto sdružení organizuje župní žákovské olympiády a rekreační sportovní programy (asi 10-12 akcí ročně), kterých se pravidelně účastní naše partnerské školy. Tato minulá spolupráce podpořila úspěšnou účast v projektu.
- Hlavní problémy řízení v období složení týmu
 - Z tohoto pohledu máme štěstí, protože máme se školami dobré vztahy díky odborné spolupráci a účast proběhla hladce. Stejně tak jsme prostřednictvím sdružení zakotveni ve sportovním a kulturním životě města a dostalo se nám adekvátní podpory ze strany školských úřadů.
 - Možná bych se mohl zmínit o realizaci cesty, pronájmu vozidel a jejich licenci a pojištění. Také získávání formulářů souhlasu rodičů bylo pomalejší.
 - Zmínil bych se také o jazykových obtížích, ale partneři byli velmi nápomocní při navazování správných komunikačních kanálů, a to díky paní profesorce Válkové a panu Vojtěchovi. Láska ke sportu a naši profesi a podpora, které se nám od partnerů dostalo, je však překonaly.

- **Banská Bystrica**

- Důvody a faktory určující složení delegace
- Složení delegace – podle požadavků projektu
 - Složení slovenské delegace na jednotlivých workshopech a setkáních projektu se měnilo v závislosti na programu a náročnosti sportovních aktivit. Jádro slovenské delegace tvořili členové Speciálních olympiád Slovensko.
 - Vedoucím výzkumného týmu za Slovenskou republiku byl doc. prof. Miroslav Sližik, doktorand a vědecký pracovník Fakulty sportu a zdravotnických věd Univerzity Mateja Bela v Banské Bystrici, který se jako partner projektu trvale účastnil všech setkání, seminářů a workshopů. Miroslav Sližik působí na Fakultě věd o sportu a zdraví UMB od roku 2002; dlouhodobě se zabývá aplikací bojových umění, psychomotoriky a psychologie v tělovýchovném procesu. Důležitou součástí slovenské výpravy byli zástupci Slovenské národní organizace speciálních olympiád, kterou zastupovala ředitelka Mgr. Eva Gažová. Díky tomuto projektu byla navázána velmi důležitá úzká spolupráce mezi Speciálními olympiádami Slovenska a Fakultou tělovýchovy a sportu Univerzity Mateja Bela, která v průběhu trvání projektu podepsala smlouvu o spolupráci. Klíčovým výsledkem této aktivní spolupráce je mimo jiné vytvoření a otevření nového studijního programu pro trenéry osob s mentálním postižením. Na organizaci setkání a workshopu v Banské Bystrici se kromě pedagogů a doktorandů Fakulty tělovýchovy a sportu Univerzity Mateja Bela a členů Speciálních olympiád Slovensko aktivně podílely také místní sportovní organizace Lemra Banská Bystrica a Centrum bojových umění mládeže Budokan Zvolen, které jsou v regionu známé svými bohatými zkušenostmi v komunitní práci se

sportující mládeží. Třetí akci projektu v Banské Bystrici zahájil rektor Univerzity Mateja Bela Ass. Vladimír Hladlovský, Dr., proděkan Fakulty sportu a zdravotnických věd Mgr. Juraj Kremnický, Dr. a Mgr. Miroslava Rošková, Dr. a také národní ředitelka Speciálních olympiád Slovensko Mgr. Eva Gažová. Zúčastnění partneri projektu měli možnost zažít v Banské Bystrici velmi bohatý program, jehož součástí bylo i mistrovství Slovenska v atletice pro mentálně postižené sportovce.

- Předchozí kontakty se členy delegace
 - Se zahraničními partnery z akademického prostředí v České republice a Polsku máme již společnou historii v rámci vzájemné vědecké a pedagogické spolupráce. Hlavní řešitel projektu za Slovenskou republiku, doc. Mgr. prof. Miroslav Sližik, PhD. se v minulosti podílel na řešení obdobných projektů v rámci evropského programu CEEPUS. Díky jeho osobní iniciativě a nasazení byla navázána spolupráce se Speciálními olympiádami Slovensko, přičemž s jednotlivými aktéry a členy slovenské delegace účastníci se projektu jsme měli možnost se seznámit až díky realizaci projektu.
- Hlavní problémy řízení v období složení týmu
 - V rámci řízení složení týmu pro jednotlivé akce jsme měli štěstí na velmi pozitivní a aktivní spolupráci se Speciálními olympiádami Slovensko, díky níž jsme neměli nejmenší potíže s náborem jednotlivých členů týmu z řad sportovců, trenérů a doprovodných osob. S organizačním a technickým zajištěním výjezdů zahraničních partnerů nám velmi pomohl náš další partner, Sport Resort a Congress Hotel Tennis Zvolen, který nám zapůjčil svůj mikrobus. Výborná spolupráce byla také s rodiči a trenéry sportovců, kteří se ochotně podíleli na všech potřebných organizačních úkonech a díky nimž se nám dařilo úspěšně naplňovat společné cíle projektu. S radostí v srdci můžeme říci, že sport spojuje, boří rozdíly a vytváří příležitosti pro všechny bez rozdílu.

- **Brno**

- Důvody a faktory určující složení delegace
- Složení delegace – podle požadavků projektu
 - *Vojtěch Kocůrek*: vedoucí projektu – Emilova vzdělávací, z.ú. Odborná a dobrovolnická činnost v oblasti sportu pro osoby se zdravotním postižením v rámci Nadace Emil a parasportovních klubů. Snaha o vytvoření smysluplného projektu pro praxi, následná realizace a dosažení relevantních výsledků.
 - *Hana Váľková*: spoluřešitelka projektu: dlouhodobá odborná a dobrovolnická činnost v oblasti sportu osob se zdravotním postižením, v rámci univerzitních evropských projektů adaptované tělesné výchovy a sportu, snaha o vytvoření smysluplného projektu a jeho následnou realizaci.
- Předchozí kontakty se členy delegace: pouze s domácími organizátory/partnery projektu.
- Hlavní problémy managementu v období složení týmu: pouze se zajištěním partnerů z V4 dosáhnout stejné atraktivity programu pro celou delegaci, zejména pro sportovce/hendikepované účastníky.

Předchozí kontakty s členy delegace: pouze s domácími a částečně zahraničními organizátory/partnery projektu prostřednictvím kontaktů s univerzitami, nikoli s ostatními účastníky delegace.

- Hlavní problémy managementu v období složení týmu: zajištění partnerů ze všech zemí V4. Několik oslovených potenciálních univerzitních partnerů odmítlo, protože měli zájem především o výzkumné a lépe financované projekty. Proto stávajícím partnerům (a jejich univerzitám) děkujeme a oceňujeme jejich podporu praxe. Při sjednávání účastníků workshopu pak sestavit známé skupiny z různých oblastí (sluchové, zrakové postižení, DS, SO), vytvořit v krátkém čase soudržný tým a zajistit pocit bezpečí a spolupráce.
 - Jména dalších osob neuvádíme, protože se vzhledem ke složení skupiny střídaly. Byli to rodiče, rodinní příslušníci a ve dvou případech matka v pozici trenéra.
 - *Celková charakteristika doprovázejících osob*: jedna doprovázející osoba měla na starosti 3-4 sportovce ve dne i v noci. Všichni měli dlouhodobé zkušenosti se sportováním s osobami se zdravotním postižením. Vzhledem k těmto zkušenostem byli ve věku od 30 let výše, ale také 50 nebo 60 let. V případě doprovázejících studentů (praxe) kolem 20 let. Pocházeli z partnerských měst nebo menších měst v okolí do 50 km, kde již existovaly určité sociální služby nebo speciální školy. Byli s nimi v dlouhodobém kontaktu nebo přímo s jejich pracovníky. Odtud se rekrutovali zúčastnění sportovci. Doprovodnými osobami byli také rodiče, ve 2 případech také trenéři. Výběr (někdy spíše nábor) probíhal buď z žáků daného zařízení pro dobré pracovní výsledky a zaměření na sport, nebo na základě ochoty rodičů. Ti s ostatními neměli žádné předchozí spojení, ale během workshopu se vytvořily přátelské vztahy a zájem o budoucí spolupráci.

- *Podobně* jako sportovci považují za problémy nedostatek informací pro rodiny a učitele, slabý zájem, pomalé řešení v komunální politice rekreačního sportu pro mládež se zdravotním postižením, včetně prostor a financí, potíže s využitím dopravy, nedostatek času pro sportovce a trenéry, protože účastníci soutěží na této úrovni sportu nejsou uvolněni ze studia nebo zaměstnání, a především nedostatek kompetentních trenérů nebo koučů.
Uvítali by také kapacitu 2 doprovodů pro 4 sportovce.

4. Osobní vnímání workshopů

Osobní vnímání všech partnerů považujeme za důležitou součást projektu. Jejich sebereflexe je důležitá, protože nám umožňuje porovnat podobnosti a rozdíly mezi zeměmi V4. Partneři měli možnost zvolit si libovolnou formu: zprávu s fakty, osobní vyjádření apod. Tyto zkušenosti a komentáře pak byly diskutovány na závěrečné konferenci v Brně a zaznamenány. Závěrečné připomínky jsou obsaženy v závěru (viz 5).

4.1. Workshop v Györu

Vedoucí organizace: Dr. Tamás Kertész, Ph.D. (Széchenyi Istvan University)

Zdroj: Archiv projektových dokumentů

Protože se projekt zaměřuje na metody práce na sportovních akcích, jinými slovy na zásady a dovednosti řízení sportovních akcí, které by měly přispět k bio-psycho-sociálnímu zdravotnímu obsahu, ráda bych zrekapitulovala, zda dvoudenní seminář tyto cíle splnil. Autoři říkají, že ano. Necht' si čtenáři shrnou sami – viz přiložená krátká fotodokumentace.

Zaměření: zimní sporty

Termín: 9.-10. února 2024

Místo: Maďarsko, Győr

Aftermovie: <https://youtu.be/-5lj9-XGtgk>

Partneři semináře:

- Nadace Béndekpuszta Mosolyvölgy
- Knihovna a komunitní prostor Dr. Kovácsé Pála.
- FODISZ
- EMBERSÉG DSE
- Lidová škola Gróf Széchenyi István
- GYAC
- Město Győr

- GYŐRI ETO HC
- Nadace maďarských dílen
- Maďarský paralympijský výbor
- Vodní zážitkový park a lázně RQ

Mediální partneři:

- Kisalföld
- Győr+ média

Účastníci:

- Na pozvání Katedry sportovní vědy Fakulty zdraví a tělovýchovy Univerzity Széchényi István přijeli do Györu mladí lidé s postižením z Polska, České republiky a Slovenska. K maďarským sportovcům a jejich trenérům a pomocníkům se připojilo 17 osob ze zemí V4.
- Bárczi Gusztáv EGYMI zastupovali kolegové z partnerských institucí EMBERSÉG DSE.

Program 9. února

- První workshop byl zahájen oficiálním zahájením projektu 9. února ve 13.00 v Olympijském sportovním parku za účasti předsedy Maďarského paralympijského výboru László Szabóa a vedoucího odboru sportu města Győr. Vedoucí oddělení cizích jazyků tlumočil uvítací projev prof. Dr. Zsolta Szakályho.
- Tamás Kertész, docent na Széchényiho univerzitě, prezident Emberség DSE, hlavní organizátor workshopu, přivítal hosty.
- Po uvítacím proslovu následovala krátká rozcvička, při níž měl každý člen delegace a dobrovolníci, kteří se k nim připojili, napsat, které zimní sporty zná. Na konci vymezeného času je vypsali a zapsali na flipchart a vyhledali obrázky příslušných zimních sportů, které jim pomohly zapamatovat si je a naučit se je do větší hloubky.
- Po krátkém "tréninku mozků" přednesl manažer hokejového klubu Győri ETO prezentaci o historii ledního sportu ve městě v Power Pointu. Popsal minulé i současné možnosti pro obyvatele města, studenty a osoby se zdravotním postižením. Kromě hokeje a tance na ledě se věnoval také curlingu.
- Po prodeji byli účastníci seznámeni s pravidly curlingu. Každá delegace pak měla možnost vyzkoušet si své dovednosti u stolu ve stolní deskové hře. (Na okraj dodejme, že výsledkem akce bude mistrovství ve stolním curlingu, které se uskuteční na podzim roku 2024).
- Po krátkém občerstvení jsme se přesunuli do sportovní haly OSP, kde nám byla představena krása curlingu na obtížnější úrovni, blížící se skutečné hře. V podlahovém curlingu nás čekaly pořádné výzvy. Uvnitř haly jsme si mohli za pomoci instruktorů vyzkoušet halovou verzi původní hry.
- V 17.00 jsme se vydali do Krajské knihovny, kde jsme si prohlédli výstavu o historii olympijských her ve městě, která byla rozšířena o olympijský historický odkaz Dr. László Gönczöla. Pan Gönczöl byl jedním z učitelů, kteří udělali mnoho pro rovné příležitosti našich zdravotně postižených spoluobčanů, pro zlepšení jejich životních podmínek a zdraví. Hosty přivítali také Dr. Lászlóné Gönczöl a Szabolcs Szeles, náměstek primátora města Győr.
- Po návratu do hostelu byla podávána večeře, po níž následovala odborná diskuse pro vedoucí.

Program 10. února

Dne 10. února pokračoval 1. workshop. Po snídani jsme se vydali do ledové haly NEMAK. Po krátkém školení o prevenci úrazů si účastníci mohli vyzkoušet hokejovou výstroj. Díky laskavosti Maďarského parahokejového svazu si naše děti a jejich podnikavý doprovod mohli vyzkoušet, jaké to je hrát parahokej. Bylo také možné vyzkoušet si curling v reálných podmínkách. Což poskytlo novou zkušenost. Naši akci navštívil také supervizor projektu V4.

Po téměř dvou hodinách aktivit na ledě následovalo vnoření. Případně měli účastníci možnost sledovat turnaj v bruslení U18.

Zprávy v médiích

O události informovala místní média takto:

- <https://www.facebook.com/gyorplusz/videos/352605150933357/>
- <https://www.kisalfold.hu/helyi-sport/2024/02/parasport-gyor-fogyatekossaggal-elok?fbclid=IwAR3t0U2JgDRbzZOoh57NZSiIQBYK2NH8hKQafsgooyWYT-Y6PiKqymbPElg>
- <https://www.gyorplusz.hu/sport/lenyugozo-jegsportok-kiemelkedo-tehetsegek-ujabb-egyedulallo-esemeny-gyorben/?fbclid=IwAR39QsJl0jFCOfjybVDQuSfvArM84uUcGBT4ulFLhwbT77Ko9CHivcxMJoo>

Řízení dílny

- Včasná vzájemná informovanost v týmu prostřednictvím včas oznámených online schůzek, pokud jde o logistiku (doprava, příjezdy, termíny, složení delegací, ubytování a program).
- Výběr místa konání: Vybrané místo: Olympijský sportovní park v Györu, postavený v roce 2017 pro účely olympijských her mládeže. Tedy veškeré zázemí v jednom centru: parkoviště, ubytování, stravování, výukové prostory a tělocvičny. Mimo něj, ale v optimální vzdálenosti veřejnou dopravou, knihovna a komunitní prostor Výstava olympijské historie a Centrum ledních sportů v Györu.
- Propagace: rollupy, transparenty, zajištění VIP osobností, jako je předseda Maďarského paralympijského výboru László Szabó, děkan fakulty: Zsolt Szakály, Ph.D., Széchenyi Istvan University, Fakulta zdraví a sportu, zástupce města a sportovního klubu.
- Monotematický obsah podle předpisů projektu, vyvážená teorie a praxe a přiměřenost obsahu pro osoby s daným postižením.
- Vhodné načasování: žádné prostoje nebo naopak žádný spěch a stres. Zřejmá spolupráce akce (a osoby Tamáše), např. při střídání a návaznosti prostor, zapojení klubu, speciálních škol, dobrovolníků a dalších podporovatelů, finanční a ekologické souvislosti.
- Zapojení kulturní vsuvky: návštěva sportovního muzea a komunitního centra, seznámení se sportovními centry a přítomnost center pro obyvatele, včetně aktivit pro rodiče a děti, včetně účastníků se zdravotním postižením.

4.2. Workshop v Bydhošti

Vedoucí organizace: Adam Szulc, Dr. Bartłomiej Niespodziński (Univerzita Kazimierza Wielkiego v Bydhošti)

Zdroj: Archiv projektových dokumentů

Zaměření: Sport pro nevidomé

Termín: 26.-26. dubna 2024

Místo: Polsko, Bydgoszcz

Aftermovie: <https://www.youtube.com/watch?v=250apoSjVK8>

Regionální spolupráce

Projekt byl schválen rektorátem Univerzity Kazimierza Wielkiego v Bydhošti. V rámci univerzity realizovali grant Dr. Adam Szulc a Dr. Bartłomiej Niespodziński ve spolupráci s prof. Markem Macko, prorektorem pro organizaci, spolupráci a rozvoj Univerzity Kazimierza Wielkiego. Přímým nadřízeným byla prof. Małgorzata Żychowska, vedoucí Katedry biologických základů tělesné výchovy.

Přípravy na realizaci grantových předpokladů byly zahájeny v listopadu 2023. Na základě "CHARTY KREDIBILITY" (viz PŘÍLOHA 1.).

Byla navázána spolupráce s:

- Kancelář pro osoby se zdravotním postižením na Univerzitě Kazimierza Wielkiego v Bydhošti,
- Zplnomocněnec Kujavsko-pomořského vojvodství pro osoby se zdravotním postižením,
- Zplnomocněnec Kujavsko-pomořského vojvodství pro závislosti, HIV a AIDS,
- Zplnomocněnec kujavsko-pomořského vévody pro rovné zacházení,
- Náměstek primátora města Bydgoszcz,
- Školy pro děti a mládež se zdravotním postižením v Bydhošti,
- Předsedové sportovních klubů pro osoby se zdravotním postižením v Bydhošti: "START" Bydgoszcz, "Łuczniczka" Bydgoszcz, "Braille'a" Bydgoszcz.

Během workshopů v ČR, SR a HU byla hlavním partnerem Škola č. 7 pro sluchově postižené děti a mládež v Bydhošti. Každé cesty se zúčastnila jiná skupina osob (opatrovníků a mládeže) z této školy.

Dr. Adam Szulc a Dr. Bartłomiej Niespodziński uspořádali ve dnech 26.-27. dubna 2024 workshop s názvem "Sport pro nevidomé" ve sportovních zařízeních patřících městu Bydgoszcz: ve sportovním centru "Zawisza Bydgoszcz", ve sportovních zařízeních a v přednáškových sálech Univerzity Kazimierza Wielkiego v Bydgoszczy.

Patronát nad dílnou v Bydhošti převzal:

- Ministr zahraničních věcí – Radosław Sikorski,
- Kujavsko-pomořský vojvoda – Michał Sztybel,
- Starosta města Bydgoszcz – Rafał Bruski.

Workshopy se týkaly sportů pro nevidomé: tenisu pro nevidomé, goalballu, showdownu, střelby pro nevidomé a sportovních soutěží pro děti a mládež ze všech bydhošťských škol pro děti s postižením.

Soutěží se zúčastnilo přibližně 90 studentů z:

- Kujavsko-pomořské speciální vzdělávací a výchovné centrum č. 1 pro slabozraké a nevidomé děti a mládež pojmenované po L. Braillovi (<https://www.braille.bydgoszcz.pl/>),
- Kujavsko-pomořské speciální vzdělávací a výchovné centrum č. 2 pro nedoslýchavé a neslyšící děti a mládež (<https://www.oswnr2.bydgoszcz.pl/>),
- Speciální vzdělávací a výchovné centrum č. 3 (<http://www.sosw3.bydgoszcz.pl/>),
- Školní komplex č. 7 v Bydhošti, Základní škola č. 48 s odděleními pro sluchově postižené, 17. střední všeobecně vzdělávací škola pro sluchově postižené v Bydhošti (<https://zsnr7.net/>),
- Speciální školní komplex č. 30 v Bydhošti (<https://zs30.edu.bydgoszcz.pl/>),
- Speciální školní komplex č. 31 v Bydhošti (<https://zs31.edu.bydgoszcz.pl/>),
- Odborná škola 1. stupně č. 6 speciální v Bydhošti (<https://bs06.edu.bydgoszcz.pl/>),
- Sdružení "Visus Supremus" v Bydhošti (<http://www.supremus.bydgoszcz.pl/>).
- Na organizaci tenisového workshopu pro nevidomé se podílely Polský tenisový svaz a Kujavsko-pomořanský tenisový svaz, stejně jako nadace "Widzimy Inaczej" (anglicky Vidíme jinak) - organizátor nevidomého tenisu v Polsku.

V rámci workshopu v Bydhošti se uskutečnilo také setkání se zástupci Kujavo-Pomořanského vojvodství, starostou Bydhoště, řediteli speciálních škol v Bydhošti a předsedy sportovních klubů pro zdravotně postižené. Během setkání byly diskutovány otázky související s organizací sportu a pohybových aktivit v Bydhošti.

Zasedání se zúčastnili:

- Paweł Bednarski, zmocněnec Kujavsko-pomořského vojvodství pro osoby se zdravotním postižením (<https://bip.bydgoszcz.uw.gov.pl/22/pelnomocnicy-wojewody.html>),
- Anna Niewiadomska, zmocněnkyně Kujavsko-pomořského vojvodství pro rozvoj občanské společnosti a spolupráci s nevládními organizacemi,

- Monika Tabisz – vedoucí odboru sportu Městského úřadu v Bydhošti (<https://bip.um.bydgoszcz.pl/artukul/677/106>),
- Radosław Cichański, zmocněnec starosty města Bydhošť pro osoby se zdravotním postižením (<https://www.bydgoszcz.pl/miasto/osoby-niepelnospprawne/pelnomocnik-prezydenta-miasta-bydgoszczy-ds-osob-z-niepelnospprawnosciami/>).
- Waldemar Adamczak – předseda Sdružení sportu a rehabilitace zdravotně postižených "Start Bydgoszcz" (<https://startbydgoszcz.pl/>);
- Łukasz Skąpski – předseda Sportovního klubu nevidomých "Łuczniczka" Bydgoszcz (<http://www.xn--uczniczka-pub.org.pl/index.php/contact>),
- Kazimierz Fiut – sportovní novinář a pedagog v Kujavsko-pomořanském speciálním vzdělávacím a výchovném centru č. 1 pro děti a mládež s nízkou zrakovou schopností a slepotou,
- Beata Gałgańska – Kujavsko-pomořanské speciální vzdělávací a výchovné centrum č. 1 pro děti a mládež se ztrátou zraku a slepotou pojmenované po L. Braillovi;
- Maciej Źelski zastupoval Ryszarda Bieleckého, ředitele Kujawsko-Pomorského speciálního vzdělávacího a výchovného centra č. 2 pro sluchově postižené a neslyšící děti a mládež,
- Alicja Kruzel – Speciálně pedagogické a výchovné centrum č. 3 (místo pana Krzysztofa Nowaczyka),
- Jarosław Szczepaniak – Školní komplex č. 7 v Bydhošti, Základní škola č. 48 s odděleními pro sluchově postižené, Střední všeobecně vzdělávací škola č. 17 pro sluchově postižené,
- Ilona Zygałto – Speciální školní komplex č. 30,
- Łukasz Dąbrowski – Speciální školní komplex č. 31,
- Justyna Pokorska-Kawa – Odborná škola 1. stupně č. 6 speciální
- dr. Miroslav Sližik – Univerzita Mateja Bela, Banská Bystrica, Slovensko,
- prof. Hana Válková – Masarykova univerzita, Brno, Česká republika
- Dr. Kertész Tamás Univerzita Győr, Maďarsko
- Mgr. Wojtech Kocůrek – Emil Open, Brno, Česká republika

Jednání vedli Dr. Adam Szulc a Dr. Bartłomiej Niespodziński.

Večer se účastníci visehradského grantu zúčastnili plavby po řece Brdě na turistické lodi "Słonecznik". Plavbu financoval čestný patron – starosta města Bydgoszcz Rafał Bruski (<https://bydgoszczinformuje.pl/rejsy-po-brdzie-wisle-i-kanale-bydgoskim-2024-czym-gdzie-i-w-jakiej-cenie/>; <https://visitbydgoszcz.pl/pl/kontakt>).

4.3. Workshop v Banské Bystrici

Vedoucí organizace: doc. Mgr. PhDr. Miroslav SLIŽIK, Ph.D. (Fakulta tělovýchovy a sportu UMB Banská Bystrica)

Zdroj: Archiv projektových dokumentů

Zaměření: Sport pro mentálně postižené se zaměřením na atletiku a bojová umění

Termín: 19.-21. června 2024

Místo: Místo: Slovensko, Banská Bystrica

Aftermovie: <https://www.youtube.com/shorts/IgcUzUmB2Mc>

Úvod

Třetí workshop tohoto projektu jsme uspořádali na Slovensku v Banské Bystrici na Fakultě tělesné výchovy, sportu a zdraví Univerzity Mateja Bela ve dnech 19.-21. června 2024. Kromě FTVSZ Univerzity Mateja Bela (www.ftvsz.umb.sk) jsme workshop mohli uspořádat především díky úzké spolupráci se Speciálními olympiádami Slovensko (www.specialolympics.sk), které zastupovala národní ředitelka Mgr. Eva Gažová. Dalšími partnery, kteří se podíleli na organizaci našeho workshopu, bylo občanské sdružení Lemra Banská Bystrica (www.ozlemra.sk) a Centrum bojových umění mládeže Budokan Zvolen (<https://www.facebook.com/budokan.zvolen/>).

Partneři

Partnery, kteří podpořili náš workshop, byly společnosti Strabag s.r.o. (pobočka Zvolen), Marius Pedersen a.s. (pobočka Zvolen) a Promo Design s.r.o. Zvolen. Na organizaci tohoto mezinárodního workshopu se podíleli např:

- pro Fakultu bojových umění Univerzity v Bratislavě: doc. Mgr. PhDr. Miroslav Sližik, Ph.D. a Mgr. Michal Hlávek (doktorand),

- pro Speciální olympiádu na Slovensku: Ing. Dominika Nestarcová (prezidentka), Mgr. Eva Gažová (národní ředitelka), Mgr. Martina Gogolová (sportovní ředitelka) a Ing. Veronika Sedláčková (ředitelka pro mezinárodní vztahy),
- pro OZ Lemra: Mgr. Nikoleta Kušnírová (ředitelka a hlavní trenérka), Mgr. Ľubica Sylvestrová (trenérka) a Bc. Melánia Chovaňáková (trenérka),
- pro Centrum bojových umění mládeže Budokan Zvolen: doc. Dr. Miroslav Sližik, Ph.D. (prezident centra a hlavní trenér).

Řízení dílny

Část semináře se konala v rámci Mistrovství Slovenské republiky v atletice pro sportovce s mentálním postižením, kterého se zúčastnilo více než 280 sportovců z celého Slovenska. Národní mistrovství a zároveň mezinárodní workshop v rámci projektu V4 zahájil rektor Univerzity Mateja Bela v Banské Bystrici doc. MUDr. Ing. Vladimír Hiadlovský, CSc. a zahájení se zúčastnili také čelní představitelé Fakulty tělesné výchovy a sportu UMB: Mgr. Juraj Kremnický, Ph.D. (proděkan Fakulty tělesné výchovy a sportu) a Mgr. Miroslava Rošková, Ph.D. (proděkanka Fakulty tělesné výchovy a sportu). Naši zahraniční partneři projektu byli ubytováni v hotelu Dixon Banská Bystrica, který se nachází v docházkové vzdálenosti od univerzitního kampusu. Workshop byl zaměřen kromě atletických disciplín pro intelektuálně znevýhodněné sportovce na využití psychomotoriky, zápasu a bojových umění, ale také plavání a vodních her jako prostředků inkluze mladých sportovců s různými formami postižení. Všechny výše uvedené aktivity probíhaly pod vedením špičkových odborníků a ohlasy všech účastníků byly velmi pozitivní (*viz PŘÍLOHA 10.*).

Výsledek semináře

Praktické zkušenosti získané na našem workshopu nám přinesly poznání, že inkluze je možná i v rámci inkluze. Z pozorování všech aktivit zúčastněných sportovců s různými formami znevýhodnění bylo zřejmé, že handicap může skutečně spojovat. Kromě výše uvedených přínosů přinesla účast v projektu také nové vztahy a přátelství na mezinárodní úrovni, které, jak věříme, přetrvávají i po skončení projektu.

Poznámka Hany Válkové: je navázána spolupráce mezi českými a slovenskými SO a všechny organizace se vzájemně zvou na své soutěže (slovenská cyklistika v říjnu v Jihlavě, stolní tenis v listopadu ve Dvoře Králové, český fotbal v listopadu a prosinci na Slovensku a v Maďarsku).

4.4. Brněnská konference

Vedoucí organizace: prof. PhDr. Hana Válková CSc., Mgr. Vojtěch Kocůrek (Emilova vzdělávací, z.ú.

Zdroj: Archiv projektových dokumentů

Zaměření: Průvodce projektem a závěr

Termín: 11.-13. října 2024

Místo: Místo: Česká republika, Brno

Rozhovory s partnery:

- **Miroslav Sližik, Slovensko:**
https://youtu.be/B4VsYDicV1c?si=A1iz9_m4Q3e_4DSD
- **Adam Szulc, Polsko:**
<https://youtu.be/busOzKvu9IE?si=c6HmMMgYLFUhfBV>
- **Tamás Kertesz, Maďarsko:**
<https://youtu.be/PijHpw726m8?si=xeAVHqjFAhILDvnT>

Organizační tým konference

- Vojtěch Kocůrek – hlavní organizátor, hlavní logistik
- Hana Válková – vedoucí konference
- Kamila Zouharová – technické služby
- Pavel Zbožínek – předseda Emilovy sportovní, z.s.; prezident Emil Open Games, záštita konference

Partneři konference

- **EPRIN spol. s r.o.** - dlouhodobý partner Nadace Emil a dalších neziskových organizací založených pod tímto fondem, které se zaměřují na podporu a

vzdělávání osob se zdravotním postižením v oblasti pohybových aktivit. EPRIN poskytl prostory a zázemí pro konání konference, včetně parkování pro partnery a účastníky konference. Díky strategické poloze bylo možné dosáhnout snadného přesunu mezi hotelem nebo veřejnou dopravou do centra pěšky.

- **Emilova produkční, z.s.** - nezisková organizace, která se zaměřuje na tvorbu audiovizuálních výstupů z konference a zajišťovala občerstvení během konference. Tento spolek se zaměřuje na produkční činnost, zapojuje osoby se zdravotním postižením do různých pracovních příležitostí a podporuje tak příběhy Nadace Emil.

Organizace

Konferenci pořádala vedoucí organizace projektu Emilova vzdělávací, z.ú. Cílem bylo setkání partnerů projektu a akademických pracovníků zapojených do realizace projektu. Dílčím cílem bylo uzavření praktické části projektu, která spočívala v osobních setkáních projektových partnerů a sběru dat pro závěrečný výstup, publikaci projektu. Konference se zúčastnila také řada kolegů projektových manažerů, kteří se podíleli například na organizaci předchozích workshopů. Vznikla tak silná pracovní skupina schopná efektivně zhodnotit celý průběh projektu, přičemž bylo možné diskutovat o případném vzniku dalších projektů.

Projektová konference byla zaměřena především na interní spolupráci mezi projektovými partnery s cílem uspořádat osobní setkání zaměřené na individuální zpětnou vazbu a společnou diskusi o důležitých tématech volnočasových aktivit mládeže se zdravotním postižením.

Pohostinství

Ubytování v Brně bylo založeno na dobré dopravní dostupnosti, a to jak z hlediska automobilové dopravy do místa ubytování, tak z hlediska dostupnosti veřejné dopravy, která byla v docházkové vzdálenosti od hotelu. Dalším určujícím faktorem byla rozpočtová stránka projektu. Z těchto důvodů byl jako vhodný pro ubytování všech účastníků vybrán hotel Palacký, který se nachází v městské části Brno – Královo Pole.

Vzhledem k pozdnímu večernímu příjezdu účastníků bylo stravování zajištěno v den příjezdu na základě objednávky. Snídaně byla poskytována v rámci ubytovacího zařízení. Stravování v rámci konference zahrnovalo neomezenou konzumaci kávy, pitný režim, oběd dodaný přímo do místa konání konference a sladké či slané občerstvení v průběhu celé konference. Večerní program v centru města byl zakončen společnou večeří.

Multimediální výstup

V rámci zajištění foto a video výstupů byly během konference pořízeny fotografie a videozáznamy. Byl také vyhrazen čas na natáčení rozhovorů s jednotlivými partnery projektu, kteří popisovali své zapojení do projektu, význam projektu pro jejich univerzity a jejich představy o budoucí spolupráci.

Uspořádat setkání s takovým počtem lidí bylo pro organizátory malou výzvou a bylo důležité efektivně využít prostředky poskytnuté Visegrádským fondem, které byly na tuto projektovou aktivitu vyčleněny v rozpočtu. Organizátoři museli zajistit řízení seminářů a konference s vyrovnaným rozpočtem projektu EMPIH V 4.

Doprovodný program se skládal z večerní prohlídky centra města. Byly navštíveny historické památky, náměstí Svobody (kde se koná zahájení letních Evropských her zdravotně postižené mládeže Emil Open) a místní gastronomie.

Průběh konference

Konference se zaměřila na přístupnost sportu pro osoby se zdravotním postižením, problémy v této oblasti a možnosti podpory. Proběhla rekapitulace projektu, hovořilo se o územních oblastech partnerských univerzit a jejich prostředí, o řízení sportovních a vzdělávacích akcí, a to i na univerzitní úrovni.

Všichni účastníci se shodli, že workshopy nabídly sdílení zkušeností a řešení pro lepší dostupnost sportu nebo nové sportovní zážitky pro účastníky. Závěrečná zpětná vazba potvrdila, že sport je klíčový pro integraci, sebevědomí a kvalitu života, zatímco efektivní řízení a spolupráce jsou pro jeho rozvoj nezbytné. Lidský kapitál byl mimořádně zdůrazněn jako nejdůležitější faktor kvality rozvoje.

5. ZÁVĚR

5.1. Popis tématu

Cvičení obecně přispívá k tělesnému a duševnímu zdraví a také k sociálním kontaktům, které dotvářejí celý kontext zdraví. Tuto známou skutečnost zde nebudeme dále rozvíjet. Základem řízení sportovních akcí pro osoby se zdravotním postižením je uplatňování obecných zásad. Nemusíte být specialistou na speciální pedagogiku, ale musíte znát jemné rozdíly v závislosti na typu postižení.

- Mentální postižení: vzájemně srozumitelná verbální komunikace, jednoduchý sled myšlenek, trpělivost, protože učení a realizace jsou pomalejší. Naučené stereotypy bývají zafixované a je obtížné je změnit. Není třeba se zabývat dalšími technickými a technologickými úpravami.
- Zrakové postižení: komunikaci je třeba převést na zvukový signál, a to jak při sportu, tak při všech činnostech každodenního života. Často je nutná osobní asistence. Sportovní aktivity se nejvíce liší od běžných sportů (přístupnost prostředí, orientace, sporty a jejich disciplíny, vybavení). Při sportu se kategorizace pohybuje od intenzity ztráty zraku, nejslabší B3, po B1 (v podstatě úplná ztráta zraku). Je třeba zohlednit přítomnost osobního asistenta nebo psa. Ne vždy.
- Sluchové postižení: komunikace musí být převedena na vizuální signál pohledem, gestikulací, pohybem, písmem a piktogramy. Pro přesnější porozumění by měl být přítomen tlumočnický znakového jazyka (přítomnost je povinná u právních úkonů). Ve sportu je použití variant vizuální signalizace omezeno, protože pro účast v soutěžních sportech není povoleno používat kompenzační pomůcku.
- Tělesné postižení: Je to velmi různorodé spektrum lidí, například s omezenou pohyblivostí (ruka, noha, celé tělo, vnitřní poruchy). Proto je s ohledem na daný sport a jedince nutná úprava samotného sportu, pravidel, pomůcek a prostor pro sport a každodenní život. Prostorová bezbariérovost a přístupnost všech prostorů akce, základní dovednosti manipulace s vozíkem, speciální pomůcky pro provozování daného sportu.

5.2. Sportovní možnosti a možné kombinace

Ve vrcholovém sportu (federace para, nevidomých a neslyšících) jsou pravidla účasti a sportovní soutěže přísně vymezena. Vrcholné akce a mistrovství mohou vyhlašovat pouze dané federace nebo svazy, nikoli školy nebo zájmové kluby. Zájmové sportovní aktivity jsou přístupné i neregistrovaným osobám daného věku, což je jejich cílem. Setkáváme se tedy s jedinci s kombinovaným postižením, heterogenními skupinami, skupinami inkluzivního charakteru nebo skupinami speciálně vytvořenými pro zlepšení zdravotního stavu (viz. cvičení pro osoby s Alzheimerovou chorobou, plavání pro stomiky, tanec nebo fotbal pro psychiatrické pacienty, turistika pro osoby s transplantovanými orgány apod.) Prvním krokem by měla být seriózní analýza cíle - co by mělo být cílem akce: setkání v rámci komunity, prezentace možností s motivací, zábavná soutěž apod.

Design události může být:

- Oddělená – skupina vyčleněná např. podle věku, typu postižení, výkonnostní kategorie,

- Paralelní – zapojení sportovců s postižením do běžné sportovní akce (prezentace během přestávky, před nebo po soutěži, paralelní hřiště atd.),
- Inkluzivní – pohybová aktivita/sportovní akce pro heterogenní skupinu s obecnou populací a přizpůsobenými podmínkami. Je vhodné zvolit formát akce, protože nepřímo ovlivňuje marketing a financování nebo získávání příznivců a financí.

Formát může být následující:

- Benefiční akce: jednorázová akce (např. sportovní utkání, koncert), jejímž cílem je ekonomicky nebo psychicky podpořit daného člověka v krizové situaci, rovněž jednorázová akce;
- Charitativní: sbírka, která rychle a na omezenou dobu pomáhá v krizové situaci. Jak pro jednotlivce, tak pro skupiny nebo celá sdružení;
- Humanitární akce: akce prováděná po delší dobu, která má také delší dopad a často se týká širšího okruhu osob. (*Chcete-li nakrmit hladového člověka na jeden den – chyťte mu rybu. Chcete-li nasytit hladového člověka na celý život, naučte ho rybařit.*)
- Vzpomínkové akce jsou akce na počest zesnulého významného člověka nebo významné události. Jsou vhodnou příležitostí, jak se po dohodě s hlavním organizátorem připojit k zamýšlené sportovní (společenské, kulturní) akci.

Ačkoli se teoretická rozdělení v praxi často mísí, žádný pohled není lepší nebo horší. V praxi je vhodné si uvědomit možnou podobu a formát akce a v případě potřeby je dobře zkombinovat, aby byly zajištěny volnočasové pohybové aktivity.

5.3. Kam jít – první krok

Prvním krokem je analýza toho, co v dané lokalitě chybí, kde je tzv. bílé místo, co je třeba zajistit pro aktivity dané skupiny obyvatel z různých hledisek: pro informovanost, propagaci, vzdělávání nebo technologie. Na druhé straně to znamená, že určité ekonomické nebo personální podmínky již existují a je třeba je zlepšit nebo stabilizovat. Cíl se volí podle těchto podmínek, které jsou ovlivněny návrhem a formou (*bod 5.2. závěru*). Z toho pak vyplývá charakteristika sportovní populace nebo jiných osob a následně i logistika (*bod 3.*).

5.4. Přípravná fáze

Řízení přípravy je podmíněno kontextem akce: jejím cílem, kontextem a jedním nebo více dny.

- *Vedoucí a jeho tým*: známý podle referencí, ale nejlépe známý z předchozích akcí. Spolehlivě rozumí sportovnímu a handicapovému prostředí. Nehledají důvody, proč to nejde, ale způsoby, jak to udělat (*Všichni tvrdí, že to nejde, ale vždy se najde jeden exot, který dokáže, že to jde*). Důležitým prvkem je Charta důvěryhodnosti. (*Viz PŘÍLOHA 1*).
- *Řada podporovatelů* logistiky: doprava, stravování, ubytování, doprovodné akce a propagace. Tyto záležitosti usnadní osoby, které stojí na jejich straně, zainteresované strany, které mohou tyto služby v dané lokalitě poskytnout. Vedoucí akce je znám svou seriózností, stejně jako sympatizanti. Dobře navázané vztahy umožňují aktivity stabilizovat, ale také zlepšit či rozšířit (*Slované mají všude bratry*).

- *VIP a velvyslanci* patří do spektra podporovatelů. Každá pozice má svůj význam, ale je mezi nimi zásadní rozdíl: *VIP* jsou tzv. mecenáši, jejichž jménem se akce koná. Ti se rekrutují z řad akademiků či politiků nebo jsou představiteli významných oblastí v určené lokalitě a sponzorů. Zdůrazňují význam akce pro danou oblast a zajišťují případné další kontakty. V praxi se obvykle podílejí na zahájení, při slavnostních ceremoniálech a na zajištění další spolupráce a propojení. Je třeba jim věnovat odpovídající pozornost. Zejména těm, kteří s akcí a organizátory spolupracují dlouhodobě, nejen za určitým účelem, např. před volbami. *Ambasadoři* pocházejí z řad bývalých nebo současných sportovců, kteří dosáhli určitých výsledků nebo ocenění. Jejich pozice přitahuje jak sportovce, tak fanoušky a diváky. Během akce jsou se sportovci v častém kontaktu, často po celou dobu konání akce. Povzbuzují, radí, organizují autogramiády a kliniky či workshopy. Je otázkou, zda je vhodnější vybrat jako ambasadory sportovce z běžných sportů nebo ze sportů pro zdravotně postižené. Na to neexistuje jednoznačná odpověď, protože to závisí na kontextu akce a dostupnosti ambasadorů. Je třeba ověřit, zda jejich sportovní značka již není pokryta jinými závazky, například sponzoringem. Ideální je kombinace obou, protože podtrhují heslo: sport je jen jeden.
- *Zajištění kompletní logistiky*, tj. propagace (bannery, média, rozhlas), zajištění dobrovolníků, zdravotnické služby a dokumentace je klíčovým úkolem ve fázi přípravy. Zajištění financí závisí na tom, zda již existuje finanční základ díky určitému projektu a zajišťují se další finance, nebo zda je akce postavena pouze na vlastních zdrojích. (*Závěr bod 5.5.*) S tím souvisí i další logistika, kdy organizátor zvažuje *nezbytné výdaje* (pronájem prostor, stravování a ubytování apod. - v závislosti na situaci) a *zbytečné výdaje* (trička pro posádku, suvenýry pro VIP osoby atd. - v závislosti na situaci).
- *Volba termínu* konání akce a její délka souvisí především s cílem. Záleží také na typu akce a místních podmínkách (výročí, spojení s památkou, samostatná akce), stejně jako na obvyklých podmínkách: počasí, obsazenosti prostor či ubytování apod.
- *Výběr prostředí/prostoru* je omezen typem a délkou cílové akce: dopravní dostupnost pro vhodné druhy dopravy, včetně vozíčkářů, berlí, psů atd. Sportovní areál by měl být v dostatečné vzdálenosti od ubytovacího a stravovacího centra, případně je nutné zajistit koordinovanou vnitřní dopravu (kyvadlový autobus). V úvahu je třeba vzít i doprovod psů. Při poskytování ubytování je nutné respektovat vzdálenosti, bezbariérovost a skutečnost, že nelze používat patrové postele. Tuto skutečnost je třeba předem ověřit, protože ne vše, co je prezentováno jako bezbariérové, je bezbariérové.
- *Klíčový komunikační model* musí být jasný a respektovaný. *Hierarchický model* pro vymezené pozice (vedoucí-partneři), *hvězdicový* (vedoucí partner a jeho tým pro workshop), *lineární dyadický* (Kocůrek-Válková), *kruhový* každý s každým (online setkání a workshopy). Dodržování dohodnutých úkolů, termínů a lhůt. Při práci s daty je výhodnější používat konkrétní data (6. 12. 2024) než hovorová: včera, zítra, příští týden. Rovněž konkrétní oznámení by měla být oznámena v dohodnutý den, např. zápis ze semináře můžete očekávat v den XYXY. Dokumentace a archiv akce procházejí jednotlivými fázemi akce. Proto je pro třídění dokumentů vhodnější uvádět datum typu yy/mm/dd a poté zkratku obsahu (*např. 24. 12. 06 zápis z jednání*).
- Přípravná fáze končí *vydáním letáku* a pokynů k registraci s termíny (*viz PŘÍLOHY 3 a 6.*) Dobu vydání letáku nebo návodu před akcí volí vedoucí akce podle podmínek. U vícedenních sportovních akcí má manuál základní strukturu: -

informace obecného organizačního charakteru, - informace sportovního charakteru. V praxi se obvykle jedná o dvoukolový systém:

- **předběžný:** základní myšlenka pro specifikaci dvoustranných přípravků, závazný,
- **přesné pokyny:** jejich nedodržení může vést k sankcím.
- Další příručky, např. pro dobrovolníky, diváky, produkční a logistické skupiny, se vydávají pro velké vícedenní akce.

5.5. Fáze realizace – skutečná událost

Řízení realizační fáze dané akce je opět podmíněno jejím kontextem: jejím cílem, jednodenním či vícedenním typem provedení nebo formátem a sportovním zaměřením. Navazuje na přípravu; platí tedy vše, co bylo popsáno u předchozí etapy.

- **Vedoucí a jeho tým:** mohou být stejní, ale u některých typů aktivit se mohou změnit, protože tito "manažeři" dílčích oblastí musí být přítomni po celou dobu akce.
- **Doprava na místo konání akce** může být samostatná na základě podrobného popisu možné dopravy a její dostupnosti (s využitím techniky je to dnes většinou bezproblémové) nebo s dopravou zajištěnou organizátory akce z určeného místa: nádraží, letiště, klíčového bodu dané lokality apod. (viz PRÍLOHA 6.).
- **Zahájení práce:** mělo by být co nejdříve po příjezdu na určené místo, kde proběhne/bude provedena základní registrace. U vícedenních a velkých akcí obdrží všichni účastníci akreditační karty (viz PRÍLOHA 7a, b.). Tyto karty jsou důležité pro identifikaci osob, především z bezpečnostních důvodů: vstup do daných prostor a získání určených služeb. Účastníci musí mít kartu u sebe. Na jedné straně je obvykle identifikace účastníka a jeho pozice, na druhé straně jsou obvykle vytištěny identifikační údaje důležité pro účastníka (kontaktní telefonní čísla, místo ubytování, registrace příjmu stravy atd.). V současné době se již vydávají karty s QR kódy a přihlášky k registraci, ale není chybou, pokud jsou jednoduché bez těchto informací. Součástí registrace je předložení nebo podepsání základních dokumentů (např. ubytovacího řádu, (viz PRÍLOHA 4.2. atd.).
- **Zahajovací ceremoniál:** určuje jej sám pořadatel. Vybírá místo a čas konání tak, aby se ho mohli zúčastnit všichni aktéři. Nezbytné je také vyvěšení bannerů a dalších propagačních tabulí. Moderátor představuje delegace, VIP osobnosti, sponzory, velvyslance atd. Délka úvodních projevů však musí být přiměřená podmínkám sportovců. Tlumočení do cizího jazyka nebo znakové řeči délku projevů prodlužuje. V obou případech musí být projev přednesen v kratších částech. Umístění kulturních vstupů závisí na kontextu prostředí (vnitřní, venkovní, počasí, sezení nebo stání atd.). Z úst osoby v nejdůležitějším nebo nejvýznamnějším postavení musí zaznít *prohlášení*, že událost (její identifikace) *začala*. Poté mohou být sděleny důležité organizační pokyny.
- **Stravování:** stanovení sortimentu a objemu poskytovaných potravin, vymezení hodin a místa výdeje potravin, včetně registrovaných dietních potravin. Je pěkné, když je jídelníček zveřejněn. Vedoucí delegace zajišťuje pomoc sportovcům při systému bufetu podle potřeby v souladu s DG (MP, HD, VisD, vozíčkáři). Může jít o radu při výběru nebo o vlastní obsluhu, včetně podpory dobrovolníka. Měl by také zajistit, aby se neplýtvalo jídlem a aby byl dodržován systém úklidu nádobí a třídění odpadků.

- *Ubytování:* Seznámit účastníky se zdravotním postižením (opět podle Dg) s orientací v budově, pravidly ubytování a používáním výtahu, koupelny a WC. Zejména na zahraničních akcích mohou být technologické systémy odlišné od domácích, což může být pro naše účastníky nové.
- *Místo setkávání:* na vhodném místě, které účastníci navštěvují, je vhodné umístit písemné informace, např. denní program, jídelníček, rozpis dopravy, ale také tzv. ztráty a nálezy. Pokud je dostatek dobrovolníků, zajistěte obsluhu tohoto místa.
- *Lékařská služba* je poskytována již ve fázi přípravy. Nároky na fyzickou a sportovní aktivitu a délka trvání akce určují počet zdravotnického personálu a jeho kvalifikaci. Umístění zdravotnické služby musí být pro účastníky viditelné, služba musí mít přehled o dění na akci a musí být flexibilní. Má spojení s místním zdravotnickým systémem. Již studenti lékařských fakult z vyšších ročníků nebo praktikanti záchranné služby, zdravotníci Červeného kříže, Maltézští rytíři apod. splňují základní požadavky pro výkon terénní zdravotnické služby. Je dobré mít stálé kontakty, protože služba musí být obeznámena se specifiky komunikace, stejně jako s častým výskytem alergií, drobných poranění, možných dietních chyb, epilepsie nebo drobných záchvatů způsobených emocemi během akce. Služba by měla začínat na určeném místě v období příprav (drobná zranění při montáži konstrukcí, převozu materiálu apod.) a končit, když se delegace rozejdou a většina vybavení je uklizena. Praxe ukazuje, že i v těchto situacích dochází k úrazům. O průběhu služby musí být pořízen záznam (*oficiální forma*), a to i v případě, že nebyl proveden žádný zásah (*volné vyjádření*). Organizátor akce zkontroluje, zda je zdravotní služba dobrovolná – bezplatná nebo bezplatná v rámci lékařské praxe. Pak je vhodné/dobré vystavit potvrzení o účasti. Pokud je služba v rámci komerčních služeb, pak musí organizátor počítat s úhradou v rámci nezbytných finančních nákladů.
- *Zajištění bezpečnosti se týká:*
 - instruování účastníků,
 - apelovat na dodržování všech pokynů, případně s podpisy,
 - ověřené životní prostředí a budovy, včetně požárních předpisů,
 - vymezení prostor pro kuřáky,
 - zákaz alkoholu a všech návykových látek,
 - bezpečné sportovní vybavení a osobní výstroj, včetně obuvi,
 - jasná pravidla a dílčí pokyny,
 - zaručení přiměřených pohybových dovedností a zátěže (*nepřetěžujte, ale zvyšujte zátěž*),
 - zajistit příjemnou atmosféru (s humorem jde všechno lépe).
- *Bezplatné aktivity:* jejich nabídka závisí na délce akce a jejím časovém rozvrhu, finančních možnostech. Ve sportu nemusí být všichni vytíženi ve stejnou dobu, takže doprovodnými aktivitami mohou být aktivity s ambasadory (autogramiády, fotografování a fotoshopy, přehlídky sportovního vybavení, doplňkové hry, kreslení apod.) U vícedenních akcí je sportovci vyžadována večerní "diskotéka" nebo programy "sportovci sobě". Členové delegací sami vystupují s krátkými vystoupeními, často hudebními, pěveckými a tanečními. Velmi oblíbené na mezinárodních setkáních. Vítanými doprovodnými aktivitami jsou prohlídky města, výlety lodí, návštěvy divadla a muzea, výstavy (*srovnej ZÁVĚR bod 4, PŘÍLOHY 3.1-3.4*).

Pro zájemce jsou k dispozici workshopy a konference s tématy souvisejícími s touto událostí. Mají poznávací, zábavný a inkluzivní význam.

- *Financování:* Tato oblast je v kompetenci odborníků, proto zde uvádíme jen několik důležitých poznámek. Při tvorbě rozpočtu zvažte zbytečné a nezbytné výdaje vzhledem ke koncepci akce. Základními položkami jsou vždy náklady na ubytování, stravování, pronájem, dopravu, služby, materiál a propagaci. Ideální je, pokud jdou na odměny organizátorů, což se často nestává, nebo jde o omezené procento všech nákladů. Zapojením dobrovolníků se ušetří náklady na služby, ale trička a občerstvení také něco stojí. Možnými zdroji financování jsou projekty různého typu, sponzorství a vlastní platby účastníků. Ne vždy jde o finance, ale důležité jsou i slevy z ceny, dobrovolnické služby nebo věcné dary. Vše formulováno v adekvátních smlouvách. Při realizaci a vyúčtování dodržujte financování v jednotlivých položkách, uchovávejte doklady a jejich kopie a počítejte se ztrátami při přepočtu měny. Největším podvodem je vykazování stejných nákladů ze dvou zdrojů. Pod hlavičkou smluv a projektů dodržujte termíny. Sponzorům: Nezapomeňte je v případě zájmu pozvat na akci a poslat jim poděkování.

5.6. Dobrovolníci

Činnost dobrovolníků se prolíná všemi předchozími body, proto je jim věnován samostatný odstavec. Jejich postavení je definováno evropskou legislativou. Postavení dobrovolníka obecně definuje:

- žádný plat;
- bezplatné školení – pro tábory a delší akce až 32 hodin v kombinaci 1/3 teorie a 2/3 praxe, u specifických akcí možnost zapojení 12letých dětí, samostatná činnost pod dohledem od 16 let, plná odpovědnost i pro vedoucí dobrovolníky starší 18 let, specifické možnosti pro starší dobrovolníky;
- bezplatná identifikace (vesta, páska na ruku, tričko), která vymezuje oblast působení, akreditační karta. Dobrovolník je povinen je nosit během výkonu služby;
- definovaný proces stravování nebo ubytování. Doprava na místo obvykle není, po místě konání akce v závislosti na situaci. Téma dobrovolnictví ve sportu bylo zařazeno do programu témat v rámci předsednictví České republiky v Radě EU v roce 2009 a následně dobrovolnictví ve sportu zdravotně postižených v rámci polského předsednictví v Radě EU. Rok 2011 byl organizací UNESCO vyhlášen rokem dobrovolníků;
- **Náplň a pozice dobrovolníka** souvisí s délkou trvání aktivity (jednorázová, víkendová, vícedenní, celoroční) a cílem akce. Obsah a pozice dobrovolníka souvisí s délkou trvání činnosti a cílem akce (jednorázový, víkendový, vícedenní tábor, stálý v pravidelném rozvrhu) a cílem akce. Tomu odpovídá i styl náboru či výběru a obsah školení. Z finančních důvodů je nábor dobrovolníků zaměřen na občany v místě konání akce.

Nábor a výběr dobrovolníků.

Ačkoli se předpokládá, že účast bude dobrovolná a nadšená, v současné době již není pro studenty atraktivní. Přitom propagace dobrovolnictví je zaměřena především na ně.

Důvody nezájmu: nedostatek času, potřeba finančního zajištění (studium, rodina, práce). Proto se volí formy zápočtových praxí, kreditů, stáží apod. Dobrovolnictví ve firemní sféře brání především pracovní vytížení a nedostatek informací. Firma pak nemá o dobrovolnictví zájem. V poslední době však firmy hledají prostor pro uplatnění v sociální oblasti a v posilování firemní etiky. Při dobré propagaci se zájem o dobrovolnictví ve firemní sféře výrazně zvyšuje a stává se také spolehlivým podporovatelem. Dalšími motivačními faktory pro obě oblasti jsou např.:

- možnost uplatnit své dovednosti,
- možnost získat zkušenosti, názory,
- zpětnou vazbu na své know-how, a tedy i profesionální využití,
- setkání s týmem lidí, které už znám,
- týmový duch, nadšení,
- propagace mé osobnosti, společnosti a kontaktů. Osobní informace od přítele dobrovolníka nebo některého z účastníků akce jsou však stále nejspolehlivějším způsobem nábory dalších dobrovolníků.

Požadavky na dobrovolníka by měly být součástí školení a měly by být potvrzeny podpisem (*srovnej PŘÍLOHY 4 a 5*). Jedná se o komunikaci, znalost prostředí, znalost řetězce operací, etický konsenzus, bezpečnostní pravidla a kompetence pro danou pozici. Zde je třeba zdůraznit, že kompetence nemusí být pouze sportovní, ale obecně logistické, jazykové, kompetence k doprovodným činnostem, k používání IT-foto-video apod. Proto zde najdou své místo i senioři. Senioři a předškoláci se pak mohou uplatnit při výrobě dárků a upomínkových předmětů již ve fázi přípravy.

Vzorce chování dobrovolníků, které nelze zajistit školením, jsou:

- první, kdo přijede, a poslední, kdo odjede,
- nosí určené identifikační značky,
- dodržuje pravidla,
- po ukončení činnosti na svém místě shromažďuje na určeném místě pro případné další využití,
- projevuje důstojnost,
- se stará o bezpečnost lidí a věcí,
- se snaží vyřešit nebo poradit,
- jedná v souladu s etikou; pokud se vyskytne problém, nedramatizuje a nepomlouvá
- má silné nervy,
- vytváří atmosféru,
- má smysl pro humor.

Přínosy: nadšení, know-how, propagace, ekonomický přínos.

Rizika: chyby způsobené nezkušeností nebo nehodnocenými negativními vlastnostmi či vzorci chování. Prevencí je pouze školení a podepsání etického kodexu s kontaktními údaji.

Potvrzení o činnosti dobrovolníka by mělo být doručeno přímo na místě nebo prostřednictvím e-mailu či jiného přenosu/média. Forma závisí na organizátorovi a akci: účastnický certifikát, děkovný dopis, diplom. (*Viz PŘÍLOHA 8.*)

① Jak projekt souvisí s inkluzí?

Vzájemná setkání sportovců s postižením probíhala průběžně: v rámci projektu s rodinnými příslušníky, dobrovolníky, rozhodčími, pozvanými diváky a náhodnými fanoušky, s dalšími lidmi v každodenním prostředí: ve vlaku, v restauraci, ve studentské menze, na lodi, v muzeu, na ulici při návštěvě zajímavých míst a v obchodech při nákupu suvenýrů. A tuto populaci zase potkávali při bohoslužbách za naše sportovce, všímali si jejich dobrého chování. *(Viz PŘÍLOHA 10.)*

② Jak projekt souvisí se zdravím?

Jednoznačně: cvičení, výživa, denní režim s dostatkem spánku, psychická pohoda, podpora sebedůvěry v nové aktivity, příznivé sociální prostředí, lekce – jak pokračovat.

Konečně!

2 kontrolní otázky pro manažery a veřejnost, účastníky akce.

PROČ?

Protože všichni herci musí mít při těchto akcích silnou nervovou soustavu a smysl pro humor.

1. Co je nezbytné pro řízení sportovních akcí pro zdravotně postižené?

Lidé, tým

2. Kdy je sportovní událost úspěšná?

Když nedošlo k nehodě nebo zranění, byl k dispozici dostatek čistých toalet.

Seznam příloh

1. Charta důvěryhodnosti EMPIH
2. Charakteristika účastníků – průzkum
3. Letáky partnerských workshopů
 - 3.1a Leták o semináři v Györu
 - 3.1b Program semináře v Györu
 - 3.2a Leták z workshopu v Bydhošti
 - 3.2b Program semináře v Bydhošti
 - 3.3a Leták z workshopu v Banské Bystrici
 - 3.3b Program workshopu v Banské Bystrici
- 3.4. Leták + program závěrečné konference v Brně
4. Docházkový list + prohlášení GDPR
5. Vzor prohlášení dobrovolníka
6. Přihláška – vstupní formulář
 - 7a Akreditační karta - přední strana
 - 7b Akreditační karta - zadní strana
8. Potvrzení o účasti
9. Program vědecké konference v Bydhošti
10. Osobní vyjádření k workshopu v Banské Bystrici
11. Úryvky ze závěrečného záznamu konference

1. Charta důvěryhodnosti EMPIH

• Visegrad Fund

Project no. 22320184

CHARTER OF CREDIBILITY

valid is only with identity card

To whom which may concern, the persons listed below are the competent members (coordinators) of the project "Empowerment of inclusive healthy life style of persons with disability through physical activity" granted by Visegrad Fund NO: 22320184. Period: 01/10/2023 = 31/12/2024. Named persons represent the named institutions. The aim of the project is to develop a methodology focused on health prevention through physical activity in leisure time of young people with various disabilities in the defined locality of the Visegrad country. The project members are in charge of delegation partners from defined locality, collecting and elaborating the data related to problems, e.g.:

- a) problems that exclude children and young people with disabilities from physical activities and sports and opposite - phenomena leading to motivation and adherence;
- b) the principles of sport management – leading to involvement of youngsters with disability in active life in community.

We express our sincere thanks in advance for your willingness to seek information or inquiry, that is: students with disabilities, their families, PE teachers and coaches, and management in schools, sports clubs and local politics.

The data serve as a basis for the elaboration of a common manual, which will be available to all participants.

Project institutions and leading representatives responsible for the project:

- Emílova vzdelávací, z.ú. – prof. PhDr. Hana Válková, CSc (project leader)
- Matej Bel University, Banská Bystrica Slovakia, Department of Physical Education and Sport – doc. Mgr. PhDr. Miroslav Sližik, PhD.
- Kazimierz Wielki University, Faculty of Health Sciences and Physical Education – Mgr. Adam Szulc, PhD. And Mgr. Bartłomiej Niespodziński PhD.
- Széchenyi István University of Győr, Faculty of Health and Sport Sciences - Department of Sport Science – Mgr. Tamás Kertész

This charter of credibility is valid for named persons **and their competent collaborators** representing the named institutions.

Mgr. Vojtěch Kocůrek
Project coordinator

2. Charakteristika účastníků – průzkum

E-mail * Váš e-mail: _____	Type of disability - multianswer (typ postižení - více odpovědí) ☐ Intellectual disability ☐ Intellectual disability - DS ☐ Intellectual disability - CP ☐ Intellectual disability - AUT ☐ Hearing impairment partial ☐ Hearing impairment total ☐ Visual impairment partial ☐ Visual impairment total ☐ Physical disability ☐ Physical disability - CP ☐ Physical disability - AMP ☐ Physical disability - para/quadri ☐ Physical disability - wheelchair ☐ Jiné: _____
Sex (pohlaví) ☐ Male (muž) ☐ Female (žena)	Organized in sports club/group for person with disability (Organizován ve sportovním klubu/skupině pro osoby se zdravotním postižením) ☐ Yes ☐ No
Věk (age) Vaše odpověď _____	If Yes, the content (athletics, swimming etc.) and purpose/level of sport club (recreation, competition, top competition) Pokud ano, náplň (atletika, plavání atd.) a účel/úroveň sportovního klubu (rekreace, soutěž, vrcholová soutěž). Vaše odpověď _____
Origin town size (město původu - velikost) ☐ city more than (více než) 50.000 ☐ 49.000 - 10.000 ☐ 9.000 - 2.000 ☐ Less than 2000 inhabitants (méně než 2000)	If Yes, Exercise frequency per week četnost sportovní aktivity ☐ 1x / week (týden) ☐ 2x / week (týden) ☐ 3x / week (týden) ☐ more ☐ Jiné: _____
Level – content of education - multi answers (Stupeň – obsah vzdělání - více odpovědí) ☐ Basic general (základní všeobecné) ☐ Basic special (základní speciální) ☐ Basic inclusive (základní inklusivní) ☐ Secondary special (střední speciální) ☐ Secondary inclusive (střední inklusivní) ☐ Jiné: _____	State of living - multi answers (současný život - více odpovědí) ☐ Family only (pouze v rodině) ☐ Family + daily care / school (v rodině a v dením centru či škole) ☐ Sheltered housing (chráněné bydlení) ☐ Residential stay for a week or a fortnight (Residentní pobyt týdenní nebo čtrnáctidenní) ☐ Year-round residential stay (residentní pobyt celoroční) ☐ Work in sheltered accommodation (práce v chráněném provozu) ☐ Jiné: _____
Social services around your location (sociální služby v okolí) ☐ YES (ano) ☐ NOT (ne)	
if Yes, specify (pokud ano, specifikujte) ☐ Special centre (centrum speciální péče) ☐ Sports club (sportovní klub) ☐ Jiné: _____	

If Yes, How many years? (jak dlouho?)

Vaše odpověď _____

If Yes, What was impulse to start? (Impuls v začátku?)

Vaše odpověď _____

If Yes, Do you perceive support/ter during your sports participation? (Máš okolo sebe podporu pro sportování?)

Vaše odpověď _____

If Yes, Do you feel benefits – due to your sports participation? (Cítíš nějaký přínos díky tvému sportování?)

Vaše odpověď _____

If Yes, What crucial problems do you perceive in your sport participation (in your territory) (Co cítíš jako největší problém pro tvoje zapojení do sportu?):

- Lack of information (nedostatek informací)
- Lack of sport clubs/centres for disabled //or inclusive (Nedostatek klubů či center pro osoby s postižením, nebo společných)
- Distance of sport clubs/centres for disabled //or inclusive (Vzdálenost klubů či center pro osoby s postižením, nebo společných)
- Transport for people with Dis (Doprava pro osoby s postižením)
- Lack of time (study, job) (Nedostatek času (práce, škola, studium))
- Lack of economy support (finance, tools, equipment) (nedostatečná ekonomická podpora (peníze, vybavení, pronájmy))
- Negative attitudes of public (Negativní postoje veřejnosti, z okolí)

If NOT, why you don't participate in regular physical activities (pokud ne, proč se neúčastníš pravidelné sportovní/pohybové činnosti?)

- Lack of information (Nedostatek informací)
- Lack of sport clubs/centres for disabled //or inclusive (Nedostatek klubů či center pro osoby s postižením, nebo společných)
- NO sport clubs/centres for disabled //or inclusive (Žádné kluby/centra pro osoby s postižením nebo společných)
- Lack of sport I would like to realize (Nedostatek klubů se sporty, které bych chtěl/a dělat)
- NO sport I would like to realize (Žádný ze sportů, které bych chtěl/a dělat)
- Distance of sport clubs/centres for disabled //or inclusive (Vzdálenost klubů či center pro osoby s postižením, nebo společných)
- Transport for people with Dis (Doprava pro osoby s postižením)
- Safety environment (Bezpečné prostředí)
- Lack of time (study, job) (Nedostatek času (práce, škola, studium))
- Lack of economy support (finance, tools, equipment) ((nedostatečná ekonomická podpora (peníze, vybavení, pronájmy)))
- Negative attitudes of public (Negativní postoje veřejnosti, z okolí)
- Jiné: _____

Please describe what you think is important for you to be able to participate in sports or physical activities. (Prosím, popiš co si myslíš, že je důležité, aby ses mohl/a účastnit sportu či pohybových aktivit.)

Vaše odpověď _____

If you want to, feedback your participation (pokud chceš, napiš zpětnou vazbu na workshop)

Vaše odpověď _____

3. Letáky partnerských workshopů

Nezbytnou součástí řízení projektu byly letáky s informacemi o seminářích. Obecné zadání projektu určilo zveřejnit pouze logo projektu a daného partnera, klíčová data a programový rámec. Vedoucí partnerských týmů měli volnou ruku při výběru obsahu, textu a grafické úpravy. Zpracovávali je sami nebo s lidmi, kteří spravovali grafiku či propagaci. Leták byl vždy vydán přibližně 14 dní před akcí a těsně před akcí byl doplněn podrobnějším programem. Podrobnější program byl zaslán e-mailem vedoucím partnerských týmů, zveřejněn na webových stránkách projektu nebo vytištěn. Vedoucí (bez titulů) připravili a zodpovídali za jejich podobu v tomto manuálu:

Bydgoszcz – Adam Szulc

Győr – Tamás Kertesz

Banská Bystrica – Miroslav Sližik

Brno – Vojtěch Kocůrek

3.1a Leták o seminári v Györu

- Széchenyi István Egyetem
9026 Győr, Egyetem tér 1.
- Olimpiai Sportpark Győr
9025 Győr, Radnóti Miklós u. 46.
- Nemak Jégcsarnok
9027 Győr, Nagysándor József u. 52.
- Dr. Kovács Pál Könyvtár és Közéleti Terület
9023 Győr, Herman Ottó u. 22.

emilova sportovní z.s. **SZÉCHENYI EGYETEM UNIVERSITY OF GYŐR**

UNIWERSYTET KAZIMIERZA WIELKIEGO W BYDGOSZCZY

Visegrad Fund

EMPOWERMENT OF INCLUSIVE HEALTHY LIFESTYLE OF PERSONS WITH DISABILITIES THROUGH PHYSICAL ACTIVITY.

1st WORKSHOP

9 February - 10 February 2024
Hungary, Győr

GYŐR

125 1000 ÉVE SZÉCHENYI EGYETEM

ORIGO SPORT

MPN2024

FODISZ

MAGYAR MŰHELY ALAPITVÁNY

KISALFÖLD

GYŐR+ MÉDIA

3.1b Program semináře v Györu

SOK SZERTETETTEL KÖSZÖNTÖM projektpartnereinket, a győri workshopon! Nagy öröm számunkra, hogy a Széchenyi István Egyetem is csatlakozhatott a fogyatékosokkal élő személyek inkluzív, az egészséges életmód elősegítéséhez és erősítéséhez projekthez. A Sporttudományi Tanszék hallgatói az egyetemi közreműködés segítségével nemzetközi tapasztalatokat is szerezhettek a fogyatékkal élők inkluzív szabadidős fizikai aktivitásának támogatásáról. Acélhaték a közös sportolás és tudásmegosztás örömeit, fókuszba helyezve egy új téli sportágat a curlinget. Sikeres közös gondolkodást kívánok a résztvevőknek!

Prof. Dr. Székely Zoltán PhD.
egyetemi tanár, tanszékvezető
Széchenyi István Egyetem Egészség- és Sporttudományi Kar Sporttudományi Tanszék

IT IS WITH GREAT PLEASURE that I welcome our project partners to the Győr workshop! It is a great honour for us that Széchenyi István University could join the project on Inclusive Promoting and Strengthening Healthy Lifestyles of People with Disabilities. The students of the Department of Sports Science will be able to gain international experience in promoting inclusive leisure-time physical activity for people with disabilities through the university's involvement. They can experience the joy of playing sport and sharing knowledge together, with a focus on a new winter sport - curling. I wish all participants a successful shared experience.

Prof. Dr. Zoltán Székely PhD.
Professor, Head of Department
Széchenyi István University Faculty of Health and Sport Sciences Department of Sports Science

PRELIMINARY PROGRAMME

1. DAY | FRIDAY 09 FEBRUARY | OPENING DAY & SPORTS DAY I.

13.00 - 13.20 Opening Ceremony
Venue: Olympic Sports Park / auditorium 1st floor

13.30 - 14.15 From theory to practice - getting in the mood for ice sports
Venue: Olympic Sports Park / auditorium 1 floor

- What ice sports do we know - team work, delegations list them one by one, record on flip chart
- How can we group them? Individual delegation work, results recorded
- Possibilities and history of winter sports in Győr, PPT presentation by Győri ETO
- Hockey Club

14.15-14.30 break

14.30 - 15.00 Focus on Curling - rule presentation with board game
Venue: Olympic Sports Park / auditorium 1st floor
Each delegation will be given a curling board game where they can learn the basics of the game with the help of volunteers and partner players.

15.00 - 16.20 The next level - floor curling
Venue: Olympic Sports Park / auditorium 1st floor
Trying out indoor curling in a mini tournament

16.20-16.40 break

16.40 - 17.00 travel to the accompanying programme

16.40 - 17.00 travel to the accompanying programme

17.00 - 17.50 unveiling of the Dr. László Gönczöl memorial plaque
Venue: Dr. KovácsPál Library and Community Space Olympic History Exhibition
Programme:

- welcome speeches
- Viewing of the Olympic history exhibition
- Standing reception (coffee, refreshments, small cakes)

17.50 - Return journey OSP

18.30 - 19.15 Dinner
Venue: Olympic Sports Park

19.30 - 21.30 Optional Darts Tournament and discussion

Venue: Olympic Sports Park/ VIP room
Programme:

- Voluntary participation in the darts tournament according to prearranged rules
- What do you see in it?

Interpretative framework of two recreational games
Discussion

2. DAY | SATURDAY 10 FEBRUARY | SPORTS DAY II.

8.00 - 8.40 breakfast
Venue: Olympic Sports Park

8.50 buses leaving to the NEMAK ice rink (more buses available upon request)

9.15 - 11.30 Curling and ice programmes

Venue: Győr Ice Sports Centre / NEMAK ice rink
Programme:

- trying curling on ice,
- parahockey demonstration
- ice skating
- workshop closing

11.30 pizza lunch

12.00 return journey, picking up the cold packs

3.2a Leták z workshopu v Bydhošti

Directions to?

Education Center for Physical Culture and Sports (Centrum Edukacji, Kultury Fizycznej i Sportu)
Sportowa 2 Street (but, entrance from Skłodowska-Curie Street)

Faculty of Geographical Sciences (Wydział Nauk Geograficznych)
Kościeleckich Square 8

Kazimierz Wielki University (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego)
Chodkiewicza 30 Street

2nd WORKSHOP

BYDGOSZCZ
26-27.04.2024

Sports of the Blind

Empowerment of inclusive healthy life style of persons with disability through physical activity

3.2b Program semináře v Bydhošti

2nd Workshop „Sports of the Blind”

Programme:

1. FRIDAY, 26th APRIL

8:30 – 11:00 „Blind Tennis” Workshop
Venue: „Zawisza” Sports Park – Tennis Hall; Gdańska 163 street, Bydgoszcz

Programme:
welcoming the workshop participants, tennis workshops for the Blind

11:30 – 13:30 Disabled Sports Competition
Venue: Education Center for Physical Culture and Sports, Kazimierz Wielki University; Sportowa 2 street, Bydgoszcz

Programme:
Games and sports activities for young people with various types of disabilities from Bydgoszcz, the Czech Republic, Slovakia and Hungary.

13:30 – 15:00 Break and lunch at „Zawisza Hotel”
Gdańska 163 street, Bydgoszcz

15:30 – 17:00 Meeting “What can be improved in the organization of sports and physical activity of people with disabilities in Bydgoszcz and the Kuyavian-Pomeranian Voivodeship”?
Venue: Main Library of Kazimierz Wielki University; Karola Szymanowskiego 3street, Bydgoszcz

Programme:
Discussion about successes and problems of sport for people with disabilities in Bydgoszcz vs. sport and physical activity for people with disabilities in Brno, Győr, Banská Bystrica.

The meeting will be attended by representatives of the Kazimierz Wielki University, Kuyavian-Pomeranian Voivodeship and the representatives of the President of Bydgoszcz, presidents of sports clubs for the disabled and directors of schools for children with disabilities from Bydgoszcz.

A visit to the speedway stadium “Polonia” Bydgoszcz for youth guests from Visegrad Countries (Sportowa 2 street) and visit on Exhibition of Polish Olympic Sport (Szymanowskiego 3 street).

18:20 – 20:00 Cruise on cruise ship – trip around Bydgoszcz

20:00 – Dinner at „Zawisza Hotel” Gdańska 163 street, Bydgoszcz

2. SATURDAY, 27th APRIL

8:30 – 11:00 “Sports of the Blind” Workshop
Venue: Campus of Kazimierz Wielki University, Chodkiewicza 30street

Programme:
Goalball - team game for the Blind
Showdown – table tennis for Blind
Electronic shooting for the Blind

11:30 – Lunch at „Zawisza” Hotel Gdańska 163 street, Bydgoszcz

12:00 End of Workshop “Sports of the Blind”

3.3a Leták z workshopu v Banské Bystrici

International Visegrad project – Empowerment of inclusive healthy lifestyle of persons with disabilities through physical activity.

• Visegrad Fund

Date: 19. – 21. 06. 2024

3rd WORKSHOP

„Sport is the easiest and the most beautiful way to inclusion“

Place: Faculty of Sports Science and Health, Matej Bel University, Banská Bystrica
Accommodation: HOTEL DIXON**** Banská Bystrica

Invitation Bulletin

We are very pleased to invite you to the third workshop of International Visegrad project Empowerment of inclusive healthy lifestyle of persons with disabilities through physical activity, which will take place at the Faculty of Sports Science and Health Matej Bel University in Banská Bystrica, Slovakia.

Main organizer: Faculty of Sports Science and Health, Matej Bel University

Co-organizers: Special Olympics Slovakia

Workshop partners: STRABAG, Marius Pedersen, PROMO DESIGN

International Visegrad project – Empowerment of inclusive healthy lifestyle of persons with disabilities through physical activity.

• Visegrad Fund

Date: 19. – 21. 06. 2024

3rd WORKSHOP

„Sport is the easiest and the most beautiful way to inclusion“

Place: Faculty of Sports Science and Health, Matej Bel University, Banská Bystrica
Accommodation: HOTEL DIXON**** Banská Bystrica

Invitation Bulletin

We are very pleased to invite you to the third workshop of International Visegrad project Empowerment of inclusive healthy lifestyle of persons with disabilities through physical activity, which will take place at the Faculty of Sports Science and Health Matej Bel University in Banská Bystrica, Slovakia.

Main organizer: Faculty of Sports Science and Health, Matej Bel University

Co-organizers: Special Olympics Slovakia

Workshop partners: STRABAG, Marius Pedersen, PROMO DESIGN

Program Schedule

Wednesday 19.06.2024 - Arrival Schedule

(...accommodation Check in and dinner – Hotel Dixon)

- 15:25 – arrival CZECH Team /at the Train station -> transfer to the Hotel Dixon/
- 18:00 – 19:00 – arrival HUNGARIAN Team /by Bus at the Hotel Dixon/
- 19:00 – Dinner for Hungarian and Czech team /Hotel Dixon/
- 01:30 a.m. (20.06.) – arrival POLISH team /by Car at the Hotel Dixon/

Thursday 20.06.2024 - Daily schedule:

- 07:00 – 07:45 Breakfast time /Hotel Dixon/
- 08:00 – Departure from the Hotel Dixon by walking to the Stadium
- 08:30 – 08:45 Opening Ceremony of Slovak national championship of Special Olympics in Athletics 2024 /UMB Athletic Stadium/
- 09:00 – 12:00 Morning competition programme /UMB Athletic Stadium/
- 12:00 – 13:00 Lunch time /University dining hall/
- 13:00 – 15:30 Afternoon competition programme /UMB Athletic Stadium/
- 15:30 – 16:00 Medal awards ceremony /UMB Athletic Stadium/
- 16:00 – 16:30 Coffee break /Faculty laboratory and fitness centre/
- 16:30 – 17:00 Workshop opening ceremony /Faculty laboratory and fitness centre/
- 17:00 – 17:30 Presentation of SO Slovakia /Faculty laboratory and fitness centre/
- 17:30 – 18:00 Body composition testing & Agility fun /Faculty laboratory and fitness centre/
- 18:15 – 18:30 Transfer by walking to the Hotel Dixon
- 19:00 – Dinner time /Hotel Dixon/
- 20:00 – 21:00 Evening Funny Games „Everyone is different Everyone is equal“ /Hotel Dixon/

• Visegrad Fund

3rd WORKSHOP

2 Faculty of Sports Science and Health Sport Hall

3 Faculty of Sports Science and Health Swimming pool

HOTEL DIXON****
DIXON Resort****
Švarňova 32,
974 04 Banská Bystrica
Slovensko

We are looking forward to new experiences and to welcome you soon in Slovakia.

• Visegrad Fund

3.3b Program workshopu v Banské Bystrici

Matej Bel University in Banská Bystrica
FACULTY OF SPORTS SCIENCE AND HEALTH
Tajovského 40, 974 01 Banská Bystrica, Slovakia www.ftvsz.umb.sk

International Visegrad project - Empowerment of inclusive healthy lifestyle of persons
with disabilities through physical activity

3rd WORKSHOP „Sport is the easiest and the most beautiful way to inclusion“

1st Invitation Bulletin

We are very pleased to invite you to the third workshop of International Visegrad project Empowerment of inclusive healthy lifestyle of persons with disabilities through physical activity, which will take place at the Faculty of Sports Science and Health Matej Bel University in Banská Bystrica, Slovakia.

Date: 19. – 21. 06. 2024

Place: Faculty of Sports Science and Health, Matej Bel University, Banská Bystrica
<https://www.ftvsz.umb.sk/kontakt/adresa-a-fakturacne-udaje.html>

Accommodation:
<https://www.umb.sk/student/sprava-ucelovych-zariadeni-umb/studentske-domovy/sd3-tajovskeho-51/>

General program:

Wednesday 19.06.2024 (17:00 – 19:00) - arrival, accommodation and dinner for participants

Thursday 20.06.2024 - daily schedule:

- 07:00 – 08:00 Breakfast time
- 08:30 – 08:45 Opening Ceremony of Slovak national championship of Special Olympics in Athletics 2024
- 09:00 – 12:00 Morning competition programme
- 12:00 – 13:00 Lunch time
- 13:00 – 15:00 Afternoon morning competition programme
- 15:00 – 16:00 Medal awards ceremony
- 16:30 – 17:30 Workshop opening ceremony
- 18:00 – 19:00 Dinner time
- 19:30 – 20:30 Evening programme

telefón: 048/446 7530

e-mail: jaroslav.kompan@umb.sk

www.ftvsz.umb.sk

Matej Bel University in Banská Bystrica
FACULTY OF SPORTS SCIENCE AND HEALTH
Tajovského 40, 974 01 Banská Bystrica, Slovakia www.ftvsz.umb.sk

Friday 21.06.2024 - daily schedule:

- 07:00 – 08:00 Breakfast time
- 09:00 – 11:00 Workshop activities programme
- 12:00 – 13:00 Lunch time
- 13:00 – End of the workshop

Contact person: Miroslav Sližik

web site: <https://www.ftvsz.umb.sk/mslizik/>

e-mail: miroslav.slizik@umb.sk

phone & whatsapp: +421 903 614 429

After we receive your Team lists we will send you a more detailed program. We are looking forward to new experiences together and to meeting you soon in Banská Bystrica, Slovakia.

Banská Bystrica 29.5.2024

Best regards from Slovakia

doc. Mgr. PhDr. Miroslav Sližik, Ph.D.
FTVSZ Matej Bel University
Banská Bystrica

telefón: 048/446 7530

e-mail: jaroslav.kompan@umb.sk

www.ftvsz.umb.sk

3.4. Leták + program závěrečné konference v Brně

Project Conference

EMPOWERMENT OF INCLUSIVE HEALTHY LIFESTYLE OF PERSONS WITH DISABILITIES THROUGH PHYSICAL ACTIVITY

Organizer:

Date:
11. - 13. October 2024

Location:
Brno, Czech Republic

Co-financed:
• Visegrad Fund

Project partners:

Program of stay

Friday 11.10
until 19:00 Arrivals
20:00 Dinner in place of stay

Saturday 12.10
until 8:30 Breakfast
9:00 - 12:00 Morning program in EPRIN conference room
12:00 - 13:30 Lunch
13:30 - 14:00 Project interviews
14:00 - 15:30 Afternoon program in EPRIN conference room
15:30 - 16:00 Coffee break
16:00 - 17:00 Conclusion of project EPRIN conference room
18:00 - 20:30 Tour de Brno old town
20:30 Dinner in the city and free program

Sunday 13.10
Morning Breakfast and departures

Friday dinner & Saturday lunch Look at menu www.carusofood.cz/en/

Conference Accommodation

Hotel Palacký

- Kolejní 2905/2, 612 00 Brno
- www.hotel-palacky.cz
- free wifi
- breakfast 7:00 - 9:30
- check-in after 14:00, check-out until 10:00

Rooms

Breakfast - Caffé bar Piccolo

Project introduction, report, overview

- List of partners
- Project annotation
- What, why and how

Introduction to the partners environment

- Difficulty of the situation and level of support
- Demand and availability of sports activities for people with disabilities
- Management of sports / educational events (including university levels)
- Your personal experience with physical activities or disabled sports

Workshops summary

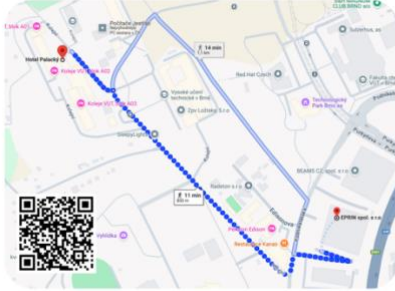
- Decision-making process
- Background of management
- Feedback

Overall conclusion

From hotel to nearest tram (no.12)

From hotel to EPRIN (conference)

Directions

Brno city

4. Docházkový list + prohlášení GDPR

By signing the attendance list you agree to the use of photographs taken during this event for unlimited media promotion of the project number 22320184.

ATTENDANCE LIST

Project number	22320184
Project name	Empowerment of inclusive healthy lifestyle of persons with disabilities through physical activity.
Project activity	Project conference
Term	11.-13. October 2024
Place	Brno, Czech Republic

GDPR declaration

By signing this declaration, I consent that video(s) and/or photo(s) are taken of me during the event/meeting and used in project 22320184 communication activities. I consent that my name and contact details are published in the list of participants of the event/meeting and

	Full Name	Organization	Signature
1.	Hana Válková	Emilova vzdělávací, z.ú.	
2.	Vojtěch Kocůrek	Emilova vzdělávací, z.ú.	
3.	Zuzana Buroňová	Emilova vzdělávací, z.ú.	
4.	Pavel Zbožínek	Emilova vzdělávací, z.ú.	
5.	Kamila Zouharová	Emilova vzdělávací, z.ú.	
6.	Adam Szulc	Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy	
7.	Bartłomiej Niespodziński	Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy	
8.	Miroslav Sližik	Matej Bel University – Faculty of Sports Science and Health	
9.	Nikoleta Kušnírová	Matej Bel University – Faculty of Sports Science and Health	

UNIWERSYTET
KAZIMIERZA WIELKIEGO
W BYDGOSZCZY

5. Vzor prohlášení dobrovolníka

LOGO akce

PROHLÁŠENÍ DOBROVOLNÍKA

MÍSTO KONÁNÍ AKCE

DATUM KONÁNÍ AKCE

CELÉ JMÉNO DOBROVOLNÍKA:

Prohlašuji, že jsem se na akci přihlásil/a dobrovolně a budu se řídit následujícími pokyny:

1. Status dobrovolníka EU: tj. bez finanční odměny, obědy jsou hrazeny, 1 dobrovolnické tričko a účastnický certifikát, volný vstup na všechny sporty a další akce pořádané v rámci **EVENTU**.
2. Status dobrovolníka na **AKCI** vyžaduje následující podmínky, které budu dodržovat:
 - a. Zachování důvěrnosti osobních údajů, osobní historie, diagnóz nebo specifického chování sportovců s daným typem postižení.
 - b. Dodržování zákazu požívání alkoholických nápojů, návykových látek a kouření v prostorách **AKCE**, s výjimkou prostor k tomu určených.
 - c. Dodržování bezpečnostních předpisů formulovaných ve vnitřních předpisech zařízení, kde se **AKCE** koná.
 - d. Vyloučení zahájení nebo rozvíjení rozhovorů a chování s podtextem rasové, etnické, náboženské nebo národnostní averze.
 - e. Zajištění pojištění osob pro případ úrazu, ztráty majetku nebo způsobení škody.
3. O konceptu **EVENT** jsem se dozvěděl z příložené příručky a z webových stránek **EVENT**
4. Byl jsem informován o koncepci **EVENT** z hlediska konkrétních údajů a místa, konkrétně:
 - a. Způsob komunikace se sportovci s mentálním, zrakovým, sluchovým a tělesným postižením s důrazem na jejich lidskou důstojnost a respektování statusu sportovce.
 - b. Uspořádání prostor pro ubytování, stravování a uspořádání prostor pro jednotlivé aktivity programu, např. denní provoz, sport a doplňkovou činnost.
 - c. Umístění důležitých bodů daného sportoviště nebo oddílu, jako je místo svolávání, umístění informačních tabulí, zdravotní služba, hygienické místo (dezinfekce), místa výdeje pitné vody a obědů, časy výdeje obědů, místa pro dopravu a parkoviště.
 - d. Znalost platných hygienických předpisů, které budu v rámci své dobrovolnické pozice respektovat a dohlížet na jejich dodržování.
 - e. Znalost umístění zdravotnické služby v prostorách mé pozice, která mi byla přidělena.

- f. Znalost důležitých telefonních čísel:
 - i. Všeobecná tísňová linka 112
 - ii. 158 policie
 - iii. 155 sanitek
 - iv. 150 hasičů

- 5. Byl/a jsem seznámen/a s povinnostmi na mně přidělené pozici a budu je plnit:
 - a. Stanovenou dobu mé služby určuje sportovní ředitel, ředitel oddílu nebo vedoucí dobrovolníků.
 - b. Respektuji pokyny sportovního ředitele nebo oddílu, ke kterému jsem byl přidělen.
 - c. V případě, že je moje činnost ukončena, hlásím se u sportovního ředitele nebo oddílu k dalšímu přidělení.
 - d. Dodržuji povinnost nosit akreditační průkaz (a mít jej na očích) po celou dobu činnosti na akci.
 - e. Dodržuji povinnost nosit po celou dobu činnosti na akci tričko nebo jiné označení dobrovolníka **EVENTU**.
 - f. Dodržuji podmínku uložení vlastních věcí na místě určeném pro dobrovolníky, protože organizátor nemůže nést odpovědnost za věci ponechané na jiných místech.

- 6. Jsem informován (a respektuji) nařízení GDPR podle své osobnosti a podle účastníků se zdravotním postižením.
- 7. Jsem si vědom/a následujícího: dobrovolník pomáhá, radí, povzbuzuje, vytváří příjemnou atmosféru a dobré jméno EVENTU, městu Brnu, Emilovým organizačním nebo partnerské instituci.

Dobrovolník nezajišťuje práci vedoucích nebo trenérů zúčastněných delegací.

PŘEDEM DĚKUJI

Školení/vzdělávací kurz/ vedl:

Jméno

Datum

podpis

7a Akreditační karta - přední strana

7b Akreditační karta - zadní strana

8. Osvědčení o účasti

9. Program vědecké konference v Bydhošti

Ke zprávě Adama Szulce

Konference – téma: Co lze zlepšit v organizaci sportu a pohybových aktivit osob se zdravotním postižením v Bydhošti a v Kujavsko-Pomořanském vojvodství?

Oficiální dopisy o **čestné záštitě** primátora města Bydhošť, ministra zahraničních věcí Kujavsko-Pomořského vojvodství, prorektora Univerzity Kazimíra Velikého v Bydhošti p. Marka Macka Vojvody Kujavsko-Pomořského p. Michala Sztybla

Místo konání: Karola Szymanowského 3, Bydgoszcz.

Jazyk: polština, angličtina, dvě obrazovky pro ppt. prezentaci, osobní tlumočnick

Účastníci: Setkání se zúčastnili zástupci Univerzity Kazimierza Wielkiego, Kujavsko-pomořanského vojvodství a prezident Bydhoště, zástupci sportovních klubů pro zdravotně postižené a ředitelé škol pro děti se zdravotním postižením z Bydhoště a účastníci projektu V4 EMPIH z Bydhoště, Györu, Banské Bystrice a Brna.

Obsah: Diskuse o úspěších a problémech sportu pro osoby se zdravotním postižením v Bydhošti vs. Sport a pohybové aktivity pro osoby se zdravotním postižením v Brně, Györu a Banské Bystrici.

- Partneři z CZ, SK a HU představili situaci týkající se sportu a pohybové aktivity dětí a mládeže ve svých městech a na univerzitách v HU, CZ a SK.
- Adam Szulc představil aktivity Univerzity Kazimierza Wielkiego na podporu studentů se zdravotním postižením a její spolupráci s Polským sportovním svazem neslyšících.
- Paweł Bednarski přednesl zprávu o počtu dětí a mládeže se zdravotním postižením v Kujavsko-Pomořanském vojvodství, o typech zdravotního postižení vyskytujících se v tomto vojvodství a o aktivitách zaměřených na zlepšení vzdělávání a fyzické aktivity dětí se zdravotním postižením.
- Ředitelé škol pro děti se zdravotním postižením diskutovali o aktivitách, které ve svých školách provozují v oblasti sportu a pohybových aktivit.
- Učitelé a pedagogové z praxe představili své příspěvky a situaci v místech a obcích.

Diskuse a závěr: setkání na téma účasti dětí a mládeže se zdravotním postižením navštěvujících speciální školy v Bydhošti na sportu a pohybových aktivitách. Při realizaci pohybových aktivit a sportu je důležitý také rozvoj občanské společnosti a spolupráce s nevládními organizacemi a potírání závislostí. Sdělení vycházelo z osobních zkušeností z praxe. Plodná a produktivní diskuse.

Nakonec, možná na dalších setkáních, by mělo být nutné získat odpověď na to, jak by měl být řízen sport v Bydhošti pro osoby se zdravotním postižením, aby byla zajištěna kontinuita účasti co největšího počtu absolventů škol pro osoby se zdravotním postižením na sportu a pohybových aktivitách, a jak lze využít infrastrukturu bydhošťských škol, města, sportovních klubů a Univerzity Kazimierza Wielkiego k potírání *sedavého způsobu života osob se zdravotním postižením. Jak získat finanční prostředky pro tento účel?*

Přednášející jmenovali klíčové problémy v regionu, v zemích V4: nedostatek informací pro rodiny i kluby – uvědomit si možnost a podmínky pro zahájení činnosti, větší zájem odpovědných orgánů o reprezentační sport než o rekreační sport, zatímco mezi jednotlivci je větší zájem o rekreační sport v rámci rodiny nebo přátel, podpora pohybových aktivit a

sportu je závislá na rodičích, učitelích a speciálních pedagozích ve školách, jako možná cesta se jeví zapojení do běžných klubů.

Přínos konference: první společná konference tohoto typu v regionu. Zájem o její pokračování v příštích letech.

10. Osobní vyjádření k workshopu v Banské Bystrici

Autor: Mgr: Hana Kratochvílová, trenérka klubu SO CZ, matka chlapce s postižením

Středa, 19.6.2024

Delegaci tvořili zástupci klubu SO v Praze, rodinný pár z Mladé Boleslavi a garantka projektu z Olomouce (Hana Válková). Již před časem se tato skupina, která se nikdy společně nesešla, dohodla na společném spojení přes Olomouc a Vrútky. Ve Vrútkách proběhlo společné setkání a skupina postupovala jako celek, ale s volným rozhodováním. Příjemné překvapení v BB na nádraží – zaručený odjezd Mírou přímo do hotelu. Zde setkání s delegací z Maďarska, možnost procházky po náměstí v BB. Večer – základní setkání účastníků projektu.

Čtvrtek 20.6.

Po výborné snídani formou švédských stolů se společně vydáme na stadion Fakulty sportovních studií UMB, kde se zúčastní všichni naši členové v rámci slovenského SO. Postřehy: V průběhu dne se koná slavnostní vyhlášení výsledků, které se koná v prostorách UMB: Dělalji to jinak, jen podle věku, hned finále. Dobré medailové umístění naší delegace: 50 m, 200 m, 400 m, hod míčkem, štafeta 4x100 m. Všichni se těšíme na skvělé výsledky. Hry byly dobře organizované, jeden dobrovolník nám byl "k ruce" jako zahraniční delegaci.

Maďaři nesoutěžili, ale účastnili se jako dobrovolníci (hrabání písku, nošení vody, vyhlášení výsledků atd.) - obdrželi certifikáty dobrovolníků. Poláci byli po zdoluhavém příjezdu unavení – vzdali to a účastnili se pouze vlastního EMPIH. Oběd ve fakultní jídelně – dostupný pěšky, i když do kopce a po schodech jako do věže. Drobné změny v soutěžním programu, např. co se týče času dlouhých běhů po obědě, což se vymstilo/nevyplatilo naší atletce na 400 m. Ale žádný problém nebyl, zdravotní služba fungovala.

Po závodech: speciální část s EMPIH – to vše v budově nově zřízené Fakulty sportovních studií UMB. Zahájení s VIP hosty, bohatým občerstvením a přednáškou Dr. Gažové o zařazení SO do systému podpory sportu v rámci MŠMT SR. Procházejí systémem speciálních škol – ale v rámci inkluze očekávají jejich zrušení. Stalo se tak i v České republice.

Pátek 21.6.

V pátek v tělocvičně ukázka tréninku bojových sportů,

Poté koupání a odjezd domů do hotelu.

Druhý den jsme byli v tělocvičně, vyzkoušeli jsme si základy tréninku bojových umění, vzájemnou masáž v rámci hry "velká pizza" od sportovců, pak základy plavání a odchod do hotelu. Po obědě odjezd domů.

Vtip z cesty zpět: na nádraží ve Vrútkách nás potkal mladý pán – karatista, boxer. Když uviděl naše SO trička – začal se vyptávat. Sportovci se pochlubili svými výkony a medailemi. Byl nadšený, a právě jim dal zbývající eura (35), aby mohli jít slavit svůj úspěch. Zjistili jsme, že je z Olomouce. Slíbil, že se přijede s rodinou podívat na ATL Czech Open.

Poznámka: Chce někdo zpochybnit zařazení do volnočasových aktivit?

11. Úryvky ze závěrečného záznamu konference

Úryvky ze zvukového záznamu diskuse během závěrečné konference v Brně

Proč fragmenty? Záměrem bylo pořídit zvukový záznam diskuse ze závěrečné konference v Brně, aby bylo možné interpretovat spontánní myšlenky účastníků bez povinnosti akademického písemného projevu. Byly formulovány tematické celky diskuse. Záznam byl pořízen mobilním telefonem, účastníci seděli volně u stolu a skutečně diskutovali (skákali si i do řeči). Diskuse byla tolerantní v jazycích (kromě oficiální angličtiny byly použity úryvky v češtině, polštině a slovenštině, které přispěly k porozumění).

Z nahrávky byl pořízen písemný přepis a nyní se ukázalo, jak obtížné, téměř neřešitelné, je dešifrování, takže nebylo možné vytvořit souvislé vyprávění, proto ty fragmenty. Fragmenty byly předány účastníkům k vyjádření souhlasu se zněním, tj. souhlasily.

Zároveň zde formulujeme doporučení pro řízení.

1. K nahrávání musí být použita odpovídající technologie; nahrávání z mobilního telefonu nestačí.
2. Diskutující by měli sedět v optimální a stejné vzdálenosti od nahrávacího zařízení.
3. Mluvčí oznámí své jméno (identifikace) a má prostor pro souvislou řeč; neskákejte do řeči. Diskuse – opět ohlášení jména a prostor pro souvislou řeč, včetně např. změny jazyka.
4. Přepis zvuku, opět s profesionální technologií, nyní se službou AI.

Jak být partnerem

Adam: O tento sport se zajímám už téměř 10 let a byl jsem vámi (Hanou) vyzván, abych se o něm podělil s vámi, a tak jsem souhlasil s účastí v projektu. Dalo mi to příležitost spolupracovat s našimi školami pro různá postižení, univerzitou a krajskými úřady. Uspořádali jsme setkání v Bydhošti s mnoha autoritami v této oblasti.

Kolegyně Nikolety Miro - o něm: Adam se nejprve věnoval především spolupráci se sportovními zařízeními pro neslyšící, nikoliv pro osoby se speciálními potřebami. Takže on přemýšlel o tom, že je to v pořádku, aby se do projektu zapojili i někteří studenti ze speciálních škol. Takže se rozšíří a osloví, rozšíří své spojení nejen pro sportovní sportovce, jako jsou speciální olympionici, ale také s dětmi, studenty a dospívajícími s jiným postižením. Byla to dobrá příležitost a řekněme i dopad, hlavní důvod pro nás. Je to skvělé, díky.

Tamás: Myslím, že jsem měl zvláštní postavení, protože jsem zastupoval univerzitu, město a sport zdravotně postižených v regionu. Předtím jsem zastával funkci na univerzitě, pracoval jsem pro město Győr a můj mentor - Dr. László Gönczöl byl profesorem. Bohužel zemřel během Covidu 19. Jeho památku jsme uctili na semináři v Györu. Uchoval jsem si a pokračoval v jeho práci a duchu, pokračoval jsem v každodenní praxi. Pracoval jsem s postiženými dětmi v různých školách. Nyní jsem jedním z vedoucích školních koordinátorů a pozvání bylo ve srovnání s jinými týmy snazší a rychlejší.

Podle mého názoru byl projekt užitečný a proběhl dobře. Setkal jsem se s výjimečnými kolegy, hodně jsem se od nich naučil a hlouběji jsem pochopil "osvědčené postupy" pro jednotlivé typy postižení.

Změnu termínu jsem vzal na sebe místo Mira, protože byl zaneprázdněn reorganizací univerzity. Původním tématem byly zimní sporty a v Maďarsku není dostatek sněhu a

zimních sportů. S univerzitním hokejovým klubem spolupracujeme jak v rámci univerzitního kurzu, tak i jinak. Společně propagujeme univerzitní curling a mě napadlo přijmout curlingový program pro lidi s postižením: zaměřený na stůl, podlahu a led. Plus parahokej, což je pro mě velká výzva.

Myslím si, že bezpečnost je pro naše děti jedním z nejdůležitějších faktorů, a proto jsem na ni dbala při navrhování míst a prvků programu a infrastruktura v Györu můj nápad velmi dobře podpořila a získala jsem potřebnou podporu od Széchenyiho univerzity, škol a kolegů. Zvláštní poděkování patří vedení projektu za vstřícný přístup a důvěru, kterou nám projevilo při organizaci prvního workshopu.

Věřím a mám zkušenost, že ve světě lidí s postižením může být sport a kultura pojátkem, které spojuje dotyčné lidi a většinu komunity.

Cítil jsem se šťastný, protože jsem během celého projektu cítil velkou otevřenost v myslích a srdcích účastníků.

Vojtěch: Když například pořádáme Evropské hry, neříkáme, že je to sportovní akce, ale že je to něco jako festival. **Profesorka:** "Víte, co je to olympiáda? Sport a kultura – to je setkání, ne mistrovství, typická kombinace pro volnočasové, a dokonce i soutěžní aktivity. Podle osobních zkušeností je to inkluzivní myšlenka, hlavní myšlenka tohoto projektu. Díky tomuto přístupu se dotýkáme obyčejných lidí, dotýkáme se situací s humorem.

Adam, Bartek: Přemýšlíme, jak uspořádat větší akci pro školy se speciálními potřebami v Bydhožském vojvodství (asi osm měst, osm škol). Všechny mají vůli se zúčastnit a my musíme přemýšlet o tom, jak se podaří zapojit všechny bez ohledu na jejich postižení. Poprvé se podařilo shromáždit více než 100 dětí. Upoutali jsme pozornost vedení města, kde se chce zapojit i prezident, a to nám pomohlo. Uspořádaná akce byla spouštěčem pozornosti městského úřadu vůči dětem a sportu s postižením. Bylo to poprvé, co se Adams dozvěděl, že úřady našeho regionu mají takovouto aktivitu, kdy se do této záležitosti zapojil celý region: městský úřad, veřejnost, univerzita, sportovní kluby, speciální školy. Byla to většinou iniciativa ze strany škol, aby se udělala nějaká sportovní aktivita pro děti, protože nemají moc pomoci a znalostí pro zajištění rekreačních forem pohybových aktivit. Jak víte, problém je dát dohromady zrakově postižené, neslyšící děti s ostatními, většinou jsou oddělené, akce si organizují samy pro sebe. A to je problém s financováním. Ale obecně je problémem financování sportu pro zdravotně postižené.

Financování

Adam, Bartek: Financování sportu zdravotně postižených je problém, a to pro sportovní kluby obecně, nejen pro sport zdravotně postižených. Finance jsou složité, jdou z městského úřadu, škol, státního rozpočtu, ale peněz je málo, a pokud jsou, tak jen na některé mezinárodní aktivity. Interní aktivity jednotlivých škol v podstatě vycházejí z podobných problémů s financováním.

{Diskuse všech partnerů o reálných rozpočtech v zemích a městech včetně workshopů v našich městech – eura, forinty, zloté, české koruny.}

Vojtěch: Jsem předsedou basketbalového klubu vozíčkářů v Brně, a pokud bych chtěl získat peníze na řekněme rozvoj našeho klubu, musím požádat a rozvinout síť sponzorů soukromého sektoru. Víím, že v brněnském sportu například existuje sportovní klub nevidomých fotbalistů a ti jsou financováni v podstatě jenom z peněz soukromého

sektoru a mají jako opravdu velký rozpočet, protože jsou schopni prodat své znalosti, víte propagovat sponzory a nevidomý fotbal je opravdu zajímavý, prostě vyšší úroveň.

Hana: A co rekreační úroveň, malé kluby, účast na festivalech, hrách, ne mistrovstvích sportovních federací je povolena pouze pro ně. Musí si ji zaplatit rodiny. Vrcholová výkonnost, pohybové aktivity pro zdraví a s kulturními setkáními všechny aktivity začínají od začátku, ne od vrcholu, tam je také prostor pro přiměřenou inkluzi. To je moje filozofie: podporovat děti, mládež a začátečníky (i po zranění), neregistrované, a Národní sportovní agentura do této sféry neinvestuje, jen pro špičku. A vzdělávání pro školy, ne pro volný čas školáků. V tom vidím hlavní problém.

Vojtěch: To je stoprocentní pravda, protože jen jedna poznámka – když jsme poprvé pořádali tyto zimní hry v jihočeské části naší republiky, měli jsme štěstí, že jsme získali dotaci z Visegrádského fondu. Bylo možné zajistit osvětu, v případě úspěchu opětovnou podporu, pak obrovský dopad v médiích, v televizi; je důležité, aby projekt byl vidět a abychom nestáli mimo.

A zpět – více příležitostí k financování: stále více mladých lidí se snaží pracovat ve sportovních oborech, kde se dají sehnat peníze – proč? Protože na vrcholové úrovni peníze najdete, ale ve formě para sportu a výkonnostního sportu zdravotně postižených. Pokud se budeme bavit zejména o volnočasových aktivitách v amatérských sportovních klubech, jde většinou o dobrovolnictví. V České republice i na Slovensku je situace v podstatě stejná, nebo možná na Slovensku horší. Zním osobně hodně slovenských sportovců – když jsme dělali první ročník zimních her v Česku – před dvěma lety -, tak mi jeden člověk říkal, že akce tohoto typu by na Slovensku byla možná až za mnoho let, protože nejsou lidé, kteří by vybírali peníze, protože to není podporováno městskou samosprávou.

Adam: Řekl bych, že na úrovni kraje je situace podobná jako v Brně, možná o něco lepší než na Slovensku, ale situace ještě není dobrá. Byl jsem v kuriózní situaci – měli jsme aktivity se střelbou pro nevidomé a další aktivity, bylo to opravdu pěkné, bylo tam hodně klubů, ne na celostátní úrovni, a mají peníze na rozvoj. Máme jeden městský klub pro všechny druhy postižení, ale dá se říct, že v každé škole je jeden malý sportovní klub, kde mají vlastní vybavení, našli peníze na malou komunitu, i když je to těžké.

Tamás: Myslím, že důležité je pracovat v co nejširším poli a rozměru. Myslím, že nejdůležitější je pracovat v co nejširším poli a v co nejširším rozměru. Spojení s projektem bylo naším prvním krokem v budování mezinárodních vztahů. Byla to velmi významná věc v životě našeho sdružení. Jsme vděční, že jsme se mohli připojit. Tato příležitost přinesla větší pozornost místních médií a byla motivujícím faktorem pro naše děti a kolegy. Dlouhodobě pomůže financovat naši činnost. Spojení a vazby jsou v životě naší organizace důležité. Získali jsme významnou odbornou podporu od Maďarského para-sportovního výboru (ukázka para-hokeje), která nám pomohla dostat se na mezinárodní úroveň. Naše děti byly v zahraničí zatím jen jednou, a to na rekreačním zájezdu do Family Parku v Rakousku. Když bylo vedení parku informováno o našem záměru navštívit ho s dětmi s mentálním postižením, nabídlo nám výraznou slevu.

Diskuse – jména nerozlišena: spolupráce s různými institucemi a subjekty v lokalitě je důležitá nejen pro získávání peněz, ale také pro veškerou logistiku: pronájem prostor, sportovišť, ubytování, dobrovolníci. To se potvrzuje i pro pořádání workshopů ve všech

lokality projektu V4 EMPIH (princip známosti). Zároveň se jedná o skutečné zapojení s obyvateli určené lokality.

Dobrovolnictví

Adam, Bartek: Charta důvěryhodnosti byla důležitým pověřením o účasti, že vaše jméno je zodpovědné za toto řízení. Je zde možnost požádat o pomoc nejen známé partnery, ale jakékoliv další, kteří mohou být zástupci významné instituce, projektu, který je obecně velmi důležitý (sportovní akce, písničkový festival, výzkum na školách atd.). Zpět k dobrovolnictví – žádali jsme o pomoc známé sportovce, běžné tenisové a nevidomé tenisové organizace, z univerzity nebo střední školy, ale odezva nebyla ani tak od studentů, jako spíše od zaměstnanců a jejich přátel. Hodně učitelů, kteří nám pomohli, o nás spíše slyšeli, než že by pomáhali kvůli zkušenostem. Říkali, že nové vnímání, noví lidé, krátké školení jsou důležité pro jejich praxi, pro ostatní zaměstnance také. Pokud jde o studenty, většina z nich byla z Univerzity Kazimierza Wielkiego (speciální pedagogika, sport, zdravotnictví), asi 40 studentů, poskytli jsme jim krátké školení, protože koncepce projektu a workshopu pro ně byla nová. Pomáhali nám také někteří absolventi. Pro některé z nich to bylo zařazeno jako součást studijního programu, protože na naší univerzitě je dobrovolná činnost povinnou součástí programu.

Hana: Pochopení toho, že dobrovolnictví se může rozšířit i na jiné oblasti, jiné typy akcí. Když potenciální dobrovolníci dostanou motivaci, argumenty, slyší o emocích dobrovolníků v akci dříve; poté může být na pozici dobrovolníka dlouhá fronta. Souhlasím s výběrem a řazením na různé pozice, jak řekl Adam: že náš dobrovolník nemusí být jen ze sportovních studií nebo učitelství, pohybových aktivit, je spousta pozic, které nepotřebují pohybové aktivity/sportovní zkušenosti: catering, počítačové dovednosti, administrativa. Důležitá je sociální podpora ústředí: osobní iniciativa s patronací, další VIP, volné dny mimo zaměstnání, podnikové suvenýry atd.

Tamás: Protože pracuji na univerzitě, pozval jsem učitele základních škol a speciálních škol, z nichž někteří byli ve dvojí roli: učitelé postižených dětí a dobrovolníci v době, kdy byli v práci. Předem jsem ale cítil, že to nebude stačit. Každý den jsem stimuloval žáky naší školy/sportovního centra, bylo to velmi vyčerpávající, ale splnilo to svůj účel. Měli nové informace, možnost být v nové, neznámé atraktivní situaci, být dobrým člověkem, pomáhat rozvíjet dobrý program, cestovat do jiné země. Ukázali jsme jim města na mapě, bylo jim asi 17/18 let, aby navštívili velká města. Když se vrátíme, jsou z malých vesnic, rodiče žijí v chudých podmínkách, jsou hrdí na aktivity. Poskytovat krátké, atraktivní workshopy a kurzy, přímo s osobami se zdravotním postižením. Příklad s člověkem bez nohou, tento člověk sílu ukazuje, jak se pohybovat atd. Tento přístup k dobrovolnictví studentů je součástí mé filozofie a motivuje je k dobrovolnictví i ke sportu pro zdraví. Je to moje zkušenost, jak vnímám lidi, kteří pracovali a pomáhali s postižením – více než 80 % se rekrutuje z postižených rodin. Největším poučením pro mě je, jaké mám štěstí, že žiji se zdravým, plnohodnotným tělem – cítím, že potřebujeme kontakty, trochu výzkumu, jak si udržet znalosti, postoje, dovednosti, nejlépe prostřednictvím dobrovolnictví. (*Hana: teorie kontaktů.*)

Vojtěch: Mám podobnou zkušenost se studenty. Studenti velmi často žádají o zisk (studijní kredity, certifikáty, bezplatnou dopravu po městě během akce, parkování apod.) Někdy není problém to poskytnout, někdy je to velký problém, a to ne ve vztahu k principům

dobrovolnictví. Ale motivaci – zdůraznil Tamás – je vždy důležité vysvětlit, poskytnout více informací o tom, proč být dobrovolníkem; ale nevědí, že existují možnosti, někdy nevědí, zda jsou schopni být kompetentní, nemají zkušenosti, mají hodně času atd. My (*Summer Emil open*) máme zkušenosti s lidmi, kteří tady pracují ve velkých, velkých mezinárodních firmách v Brně, z Indie, z celého světa, žijí tady; v podstatě komunikují s kolegy, chodí spolu např. do posilovny, mají nějaké volnočasové aktivity. Jednak nemají představu, ale začínají společné aktivity a mohou je porovnávat s životem ve svých domovských zemích. Např. během Evropských letních her v Brně (*červen 2024*) máme přes 150 dobrovolníků z těchto firem. Mám další cíl, protože jsem získal kontakt na majitele novin v angličtině – myslím tím možnou cestu pro budoucí dobrovolnictví, kontakty na neziskové organizace – měl jsem schůzku s koordinátorem dobrovolníků; myslím, že je to možná cesta, najít koordinátory dobrovolníků ve velkých podnicích, zahraniční pracovníky. Respektuji, že to může být cesta ve velkých městech, ale bavíme se o malých vesnicích, kde mohou být hlavním hybatelem rodiny a komunita, školy a obec.

Miro: Mám určitou zpětnou vazbu, protože podle mého názoru jsou nové generace, myslím tím nejmladší generaci nebo studenty mých prvních ročníků, mentálně odlišné, jejich první reakcí je otázka – a co dávky? S profesory naší univerzity jsem diskutoval o nových studijních programech, o spolupráci se speciálními olympiádami a můj osobní příklad, dlouhé vysvětlování o nových zkušenostech, kontaktech, prostředí a dovednostech v reálné praxi – což je přínos do budoucna, byl tehdy diskutován a přijat. První workshop (*Maďarsko*) byl mým prvním blízkým životem s mentálně postiženým chlapcem a péčí o něj ve dne v noci. Byla jsem totálně unavená, přála jsem si přežít (dlouhý proslov o spolupráci s DS sportovcem, který chrápal); v poslední době jsme přátelé a rozumíme si. Naše univerzita podepsala memorandum se Slovenskými speciálními olympiádami.